

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл Советы

КАРАРЫ

29 октябрь 2021 ел

№ 27

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ерсубайкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындағы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерацииңендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Татарстан Республикасы Әlmәт муниципаль районның «Ерсубайкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Әlmәт шәһәре прокуратурасының 30.09.2020 ел, № 1019 курсәтмәсен карап тикшеру

Ерсубайкино авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ерсубайкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрындагы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче күшымта).
  2. «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл жирлегендә бюджет процессы түрында Нигезләмә хакында» 2014 елның 15 декабрендәге 130 номерлы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл Советы карапын үз көчен югалткан дип танырга.
  3. Әлеге карапны Ерсубайкино авылы, Совет урамы, 11 йорт, Яңа Елань авылы, Үзәк урам, 35 йорт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында халыкка игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырырга.
  4. Әлеге карап рәсми басылып чыкканнан (халыкка игълан иткәннән) соң үз көченә керә.
  5. Әлеге карапын үтәлешен контрольдә тотуны үз ёstemә алам.

Ерсубайкино авыл
жирлеге баштырылған

Е.Г.Николаева

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Ерсубайкино авылы Советының
2021 елның 29 октябрендәге 27 номерлы
каарына 1нче күшымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының « Ерсубайкино авыл жирлеге » муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турыйндағы нигезләмә

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Бюджет процессы турыйнда нигезләмә Ерсубайкино авыл жирлеге Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы (Алга таба - (Беренче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) жирлек бюджеты керемнәрен формалаштыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру, жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту, бюджет исәбен гамәлгә ашыру, бюджет хисабын төзү, карау һәм раслау процессында, шулай ук Муниципаль бурыч алулар һәм муниципаль бурычны җайга салу процессында бюджет хокук мәнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала.

1 статья. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациисе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациисе Бюджет кодексы (алга таба - РФ БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы (алга таба-ТР БК), «Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турыйнда» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турыйнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Муниципаль берәмлек уставы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турыйнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы «Ерсубайкино авыл жирлеге» Уставы (алга таба - Жирлек Уставы), Россия Федерациисе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары белән билгеләнә.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актларда да шул ук әһәмияттә кулланыла.

3. Жирлекнең жирле үзидарә органнары бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы муниципаль хокукый актларны РФ БК нигезендә үз компетенциясе чикләрендә кабул итә.

2 статья. Жирлек бюджеты турыйнdagы каарның гамәлдә булу вакыты

1. Жирлек бюджеты турыйнdagы каар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яки) бюджет турыйнdagы каарда башкасы карапмаган булса, финанс елышының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Жирлек бюджеты түрүндагы карап аңа кул куелғаннан соң 10 көннән дә соңға калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

3 статья. Жирлекнең бюджет вәкаләтләре

Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә тубәндәгеләр керә::
жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту һәм жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;

жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту, жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы хисапны төзү һәм раслау;

жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;
жирлек бюджетыннан бюджеттара трансферлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджеттара трансферлар бирү;

муниципаль бурыч алупарны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

жирле бюджетка кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;

РФ БК жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

4 статья. Жирлек бюджетының хокукый формасы

1. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының « Ерсубайкино авыл жирлеге » муниципаль берәмлеке авыл Советының (алга таба - жирлек Советы) карапы рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен билгеләнгән.

Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаны барлыкка китеүнен һәм тотуның башка рәвешләрен куллану рәхсәт ителми.

3. Жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйле барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.

5 статья. Бюджет классификациясе

Авыл жирлеге бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет (бухгалтерлык) исәбен алып бару, бюджет (бухгалтерия) һәм башка финанс хисаплылыгын төзү Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Финанс органы Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган көрөнүр төрләре буенча төрәлдәрләре исемлеген раслый.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр Иsemлеге, чыгымнарын Ведомство структурасы составында, жирлек советы каары белән билгеләнә.

Жирлек бюджеты чыгымнары төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар həm программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре həm төркемнәре) исемлеге жирлек бюджеты турында жирлек советы каары белән яисә РФ БК билгеләгән очракларда жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы белән раслана.

Бюджет чыгымнарының максатчан статьялары жирле администрация органнары эшчәнлегенең муниципаль программаларына кертелмәгән, бюджет чыгымнарының ведомство структурасында күрсәтелгән фән, мәгариф, мәдәният həm сәламәтлек саклау учреждениеләре (әлеге Нигезләмә максатларында - эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) həm (яисә) тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре нигезендә формалаша.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан хупланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган hər gavami норматив йөкләмәгә, бюджетара трансфертка, инициативалы проектка бюджет чыгымнары классификациясенең уникаль кодлары бирелә.

Жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге həm кодлары, әгәр РФ БК бүтәнчә билгеләнмәгән булса, жирлек бюджетын төзу həm үтәүне оештыру белән шәгылышләнүче финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр həm башка бюджетара трансфертлар исәбенә финанс яғыннан тәэммин ителә торган жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге həm кодлары күрсәтелгән бюджетара субсидияләр, субвенцияләр həm башка бюджетара трансфертлар бирелә торган жирлек бюджеты үтәлешен төзүне həm оештыруны гамәлгә ашыручы финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары Исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән раслана.

Финанс органы жирле үзидарә органнары həm (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре Баш администраторлары булган жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының кодлары исемлеген раслый.

6 статья. Жирлектә бюджет процессының принциплары həm этаплары

Бюджет процессы-Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары həm бюджет процессында катнашучыларның бюджет проектын төзу həm карау, бюджетны раслау həm үтәү, аның үтәлешен контролльдә тоту, бюджет исәбен төзу, тышкы тикшерү, карау həm раслау буенча эшчәнлекке регламентлана.

7 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

Жирлек башлыгы (алга таба-башлык);

Жирлек Советы;

Авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет);

Төзелгән килешү нигезендә финанс органы;

Муниципаль финанс контроле органнары;

Федераль казначылыкның Татарстан Республикасы буенча идарәсенең 7 нче бүлеге (алга таба-ОФК) (килешү буенча);

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык Департаментының территориаль бүлеге (алга таба - ТОДК) (килешү буенча);

Бюджет акчаларын баш бүлүче (алга таба - ГРБС), бюджет акчаларын бүлүчеләр (алга таба - РБС);

Бюджет көрөнбәре Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет акчаларын алушылар.

8 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый, жирлек бюджетының аерым мәсьәләләрен карау барышында контролъдә тота;

2) Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели;

3) жирле салымнар кертә, алар буенча салым ставкаларын билгели һәм салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар чикләрендә жирле салымнар буенча салым ташламаларын бирә.;

4) жирлек советы каары белән жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерүне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

5) РФ БК, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль – хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, жирлек уставы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Россия Федерациясе Конституциясендә, РФ БК, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча жирлек советына аның вәкаләтләрен тәэммин иту өчен Башкарма комитет тарафыннан барлык кирәклө мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Башкарма комитет:

1) жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү тәртибен билгели;

2) жирлек бюджеты проектын төзү тәртибен билгели;

3) жирлек бюджеты проектын (бюджет проектын һәм урта сроклы финанс планын) төзүне тәэммин итә.;

4) жирлек бюджеты проектын кирәклө документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә.;

5) РФ БК башкасы карапмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртибен әшли һәм раслый.;

6) жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә.;

7) жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны жирлек Советы раславына бирә.;

8) агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм

тұғыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше тұрында хисап раслың һәм аны жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә жибәрә;

9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) РФ БК 78 статьясы таләпләренә туры китереп, юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси әшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, әшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен билгели.;

11) РФ БК 78.1 ст. таләпләре нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерцияле булмаган оешмаларга муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына яки муниципаль милеккә күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға капитал салуларны гамәлгә ашыруға субсидияләр бирү тәртибен (субсидияләрдән тыш) билгели;

12) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга капиталъ төзелеш объектларына һәм (яки) жирлек акчалары исәбеннән күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға бюджет инвестицияләре бирү тәртибен билгели;

13) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (әшләр башкаруға) муниципаль задание формалаштыру тәртибен һәм муниципаль йөкләмәне үтәүне финанс белән тәэммин итү тәртибен билгели;

14) муниципаль программаларны әшләу, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру тұрында каарлар кабул итү тәртибен билгели;

15) жирлек исеменнән РФ БК һәм жирлек уставы нигезендә муниципаль бурыч алулар башкара;

16) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэммин итә;

17) жирлек исеменнән чираттагы елга һәм план чорына бюджет тұрында жирлек Советы каарында күрсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә муниципаль гарантияләр бирә;

18) Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

19) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торған бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торған муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Финанс органы:

1) жирлек бюджетты проекти (бюджет проекти һәм урта сроклы финанс планы проекти) төзи, аны жирлек Советына кертү өчен кирәkle документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) жирлек бюджеттың үтәлешен оештыра;

3) бюджет хисабын төзу тәртибен билгели;

4) жирлек бюджетты проекти төзу өчен кирәkle материалларны һәм жирлек бюджетты үтәлеше тұрындагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

5) жирлек бюджеттың жыелма бюджет язмасын төзи һәм алып бара;

6) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара, аны Татарстан Республикасы Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлығына тапшыра;

7) жирлек бюджетты чаралары белән операцияләр башкара;

8) муниципаль бурыч кенәгәсендә алышын алып бара. Муниципаль бурыч кенәгәсендә әлеге йөкләмәләр төрләре буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләре күләме, аларның барлыкка килү һәм үтәлеше (башка нигезләр буенча тұktату) датасы һәм өле~~ш~~чә, йөкләмәләрне тәэммин итү рәвешләре тұрында белешмәләр, шулай ук

аның составы, тәртибе һәм вакыты Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат көртөлә;

9) касса планын тәзу һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, жирлек бюджеты көрмәнәренең Баш администраторлары, жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын тәзу һәм алып бару өчен кирәклө белешмәләрнен составын һәм срокларын билгели;

10) бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнен (бүлүчеләрнен) бюджет язмаларын тәзу һәм алып бару тәртибен, аларга үзгәрешләр көртүне дә көртеп, билгели;

11) жирлек бюджетының касса үтәлеше вакытында Бердәм бюджет счетларында акча белән идарә итә;

12) жирлек казнасыннан түләтүләр турында суд каарларын үтәү белән бәйле башкарма документларны һәм башка документларны исәпкә алып бара һәм саклый;

13) жирлекнәң бюджет Хисабын формалаштыра;

14) үз карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

15) бюджет йәкләмәләре лимитларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар өчен билгели;

16) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

17) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирлекнәң финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре жирлекнәң жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындағы килемеш нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4. Жирлекнәң ревизия комиссиясе жирле үзидарәнен финанс контроле буенча Даими эшләүче коллегиаль органы булып тора.

Ревизия комиссиясе авыл жирлеге Советына хисап tota.

Жирлекнәң ревизия комиссиясе РФ БК, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, әлгө Нигезләмә белән билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен башкара.

Жирлекнәң ревизия комиссиясе шулай ук бюджет вәкаләтләрен башкара:

1) РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, жирлек советы каары белән билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллык хисапны тышкы тикшерү;;

2) бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгелүгө юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

3) жирлек бюджеты турындағы каар проектларына, шул исәптән жирлек бюджеты күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгәнлеген экспертиза ясау;

4) муниципаль программаларга экспертиза;

5) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган җитешсезлекләрне бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет көрмәнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлығын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр

әзерлөү;

7) «Россия Федерациисе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контролль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләр.

Жирлекнең ревизия комиссиясенең әлеге пунктта каралган бюджет вәкаләтләре «Россия Федерациисе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контролль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләрне үтәп гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йәкләмәләре лимитлары нигезендә тәэммин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;;

3) расланган бюджет йәкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йәкләмәләре реестрын алыш бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йәкләмәләре лимитларын бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

6) бюджет йәкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булыш торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;

10) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипнә үтәүне тәэммин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисаплылыгын формалаштыра;

11.1.(жирлек исеменнән үз карамагындагы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йәкләмәләре буенча җавап бирә;

12) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

13) судта жирлек исеменнән җавап бирүче буларак, жирлеккә карата дәгъвалар буенча чыгыш ясый:

а) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарың вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылма) нәтижәсенә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән законга яки башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтижәсенә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында;

б) аның акчалата йәкләмәләрен үтәү өчен үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йәкләмәләре лимитлары житмәгәндә

аның казна учреждениесе булып торучы бюджет йөклөмөләре лимитлары житмәгендә тапшырыла торган бюджет йөклөмөләре;

б) Федераль закон нигезендә Халық-хокукый берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи орган тәкъдим итә торган муниципаль берәмлеккә карата башка дәгъвалар буенча.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта гариза бируче вәкиле буларак, Россия Федерациясе Граждан кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә, регресс тәртибендә акча түләттерү турындагы дәгъвалар буенча жирлек казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга карата чыгыш ясый.

6. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;
2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөклөмөләре лимитларын ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

3.1.(максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэммин итә;;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы:

1) жирлек бюджеты керемнәре администраторлары исемлеген төзи;;
2) жирлек бюджеты проектын һәм (яки) урта сроклы финанс планын төзу өчен кирәклө белешмәләр тапшыра;;
3) касса планын төзу һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;
4) жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганаклары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганаклары реестрына кертү өчен аларга беркетелгән керемнәр чыганаклары турында белешмәләр тапшыра;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәрне фаразлау методикасын раслый;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8 статьяның 7.1 пунктындагы 7.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук мәнсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

7.1. Жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлегендә бюджет керемнәре баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи органнар (оешмалар) һәм аларга беркетелгән бюджет керемнәре төрлөре (төрләре) булырга тиеш.

8. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) исәп-хисапның дөреслегенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарлығына исәп-хисап ясауы, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) жирлек бюджетына артық түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артық алышынан суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карап кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлығы билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылық органына йөкләмә бирә;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Карап кабул итә һәм Федераль казначылық органына хәбәрнамә бирә;

5) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренең баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәkle белешмәләр һәм бюджет хисаплылығын тәзи һәм тағышыра;

6) физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен акча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләрне түләү өчен кирәkle мәгълүматны, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр курсатуне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына бирә;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләттерүгә өметсез дип тану турында Карап кабул итә;

8) РФ БК һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Бюджет керемнәре администраторларының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук алар карамагында булган бюджет керемнәренең Баш администраторлары тарафыннан бюджет керемнәре администраторына вәкаләтләрен бирә торган хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

9. Жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларының үзенә буйсынучы администраторлары исемлеген тәзи;

2) жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылығын һәм максатчан характеристын тәэмин итә;

4) жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

5) жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет хисаплылығын тәзи;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлығын финанслау

чыганаклары буенча керемнэрне фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә.

8 статьяның 9.1 пунктындагы 9.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук мәнәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

9.1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи органнар (оешмалар) исемнәре һәм аларга беркетелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары булырга тиеш.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнэрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнен тулылыгын һәм үз вакытында керүен контролльдә тота;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджетка керүнен һәм бюджеттан түләүләрне тәэммин итә;

4) бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын төзи һәм башкара;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;;

3) үзендә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характеристын тәэммин итә;

4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлық исәбен алып баруны тәэммин итә);

6) бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын бирә;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12. Эчке финанс аудитын оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча бюджет процессында аерым катнашуучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Эчке финанс аудиты бюджет акчаларының баш администраторы житәкчесенә, бюджет акчаларын бүлүченең житәкчесенә, бюджет акчаларын алучы житәкчесенә, бюджет керемнәре администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы житәкчесенә Формалаштыру һәм бирү эшчәнлеге булып тора:

а) бюджет акчаларын бұлұченең, бюджет акчаларын алучының, бюджет керемнәре администраторының, бюджет кытлығын финанслау чыганаклары администраторының (алға таба - бюджет акчалары администраторының), бюджет акчаларының баш администраторының (алға таба-бюджет акчалары администраторының) бюджет вәкаләтләрен үтәүне бәяләу нәтижәләре түрінде мәгълүмат, шул исәптән бюджет хисаплылығының дөреслеге түрінде бәяләмә;

б) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү, шул исәптән бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген арттыру түрінде тәкъдимнәр;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән караптарны үтәү нәтижәләре түрінде бәяләмә.

2. Эчке финанс аудиты максатларда ғамәлгә ашырыла:

а) бюджет акчалары баш администраторының, бюджет средстволары администраторының бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торған билгеләнгән хокуқый актларда, үз бюджет вәкаләтләрен үтәүгә карата таләпләрне үтәү (алға таба - эчке финанс контроле) максатларында ғамәлгә ашырыла торған эчке процессының ышанычлылығын бәяләу һәм эчке финанс контролен оештыру түрінде тәкъдимнәр өзөрләу максатларында ғамәлгә ашырыла торған эчке финанс контроле ышанычлылығын бәяләу (алға таба-эчке финанс контроле);

б) бюджет хисаплылығының дөреслеген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенең бюджет исәбен алып баруның бердәм методологиясенә, Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнгән бюджет хисаплылығын төзу, тапшыру һәм раслау тәртибенә, шулай ук РФ БК 264.1 статьясындағы 5 пункты нигезендә кабул ителгән ведомство (эчке) актларына түрі күлүен раслау;;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү.

3. Эчке финанс аудиты структур бүлекчәләрнең функциональ бәйсезлеге принципибы нигезендә яисә эчке финанс аудитының федераль стандартларында каралған очракларда, бюджет акчаларының баш администраторы (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын ғамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының вәкаләтле вазыйфаи затлары (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын ғамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының, шулай ук әлеге статьяда каралған вәкаләтләрне тапшыру очракларында ғамәлгә ашырыла, - бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) яисә вәкаләтле вазыйфаи затлар (хезмәткәрләре) тарафыннан курсәтегендегі вәкаләтләр аңа тапшырыла.

4. Бюджет акчалары администраторы үз карамагындағы бюджет акчаларының баш администраторына яисә бюджет акчаларының әлеге баш администраторына эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә эчке финанс аудитын ғамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

5. Эчке финанс аудиты Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнгән эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә ғамәлгә ашырыла.

Эчке финанс аудитының федераль стандартларында эчке финанс аудитын ғамәлгә ашырганда функциональ бәйсезлек принципибы, бурычлар, эчке финанс аудитын оештыру, планлаштыру һәм уздыру нигезләре һәм тәртибе, аның нәтижәләрен ғамәлгә ашыру, вазыйфаи затларының (хезмәткәрләрнең) хокуклары һәм бурычлары, шулай ук эчке финанс аудитын ғамәлгә ашыру буенча вәкаләтләрне тапшыру очракларын һәм тәртибен билгеләргө тиеш.

Бюджет акчаларының Баш администраторлары, эчке финанс аудитын ғамәлгә ашыручи бюджет акчалары администраторлары эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын ғамәлгә ашыруны тәэммин

итә торган ведомство (эчке) актларын чыгара.

6. Бюджет вәкаләтләрен үтәу сыйфатын, шулай ук активлар белән идарә иту сыйфатын, муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу сыйфатын мониторинглауны үз эченә алган финанс менеджменты сыйфаты мониторингы үткәрелә:

а) бюджет акчаларының баш администраторларына карата ул билгеләгән тәртиптә финанс органы;

б) бюджет акчаларының баш администраторы үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата билгеләнгән тәртиптә.

7. Финанс менеджменты сыйфаты мониторингын үткәру тәртибен шул исәптән билгели:

а) финанс менеджменты сыйфаты күрсәткечләрен исәпләү һәм анализлау, күрсәтелгән мониторингны уздыру өчен кирәкләр мәгълүматны формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре;

б) финанс менеджменты сыйфаты мониторингы нәтижәләре турында хисап формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре.

8. Бюджет акчаларының баш администраторы финанс органы каравына үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджментының сыйфаты мониторингын үткәру вәкаләтләрен тапшыру турында тәкъдим кертергә һәм финанс органы белән килешенеп, әлеге вәкаләтләрне финанс органына тапшырырга хокуклы.

9 статья. Казна учреждениеләренең хокукий хәле үзенчәлекләре

1. Казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бюджет акчаларын баш бүлүченең (булүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карамагында тора.

Бюджет акчаларын алучының аларга бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең үз карамагындагы бюджет акчаларын баш бүлүче (булүче) белән хезмәттәшлеге РФ БК нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс яғыннан тәэммин иту жирлек бюджеты һәм бюджет сметасы нигезендә башкарыла.

3. Казна учреждениесе, бары тик аның гамәлгә кую документында каралган булса гына, керем китерә торган эшчәнлекне башкара ала. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр жирлек бюджетына керә.

3.1. Казна учреждениесе тарафыннан керем китерә торган эшчәнлекне башкарганда күрсәтелгән хезмәтләр һәм (яки) башкарылган эшләр өчен түләүне һәм (яки) түләү күләмен билгеләү тәртибе, муниципаль хокукий актларда башкасы каралмаган булса, казна учреждениесе карамагында булган муниципаль орган тарафыннан билгеләнә.

4. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә аңа ачылган шәхси счетлар аша бюджет акчалары белән операцияләр башкара.

5. Казна учреждениесе тарафыннан бюджет акчалары хисабына үтәләргә тиешле муниципаль контрактлар, башка килешүләр (килешүләр) төзү һәм түләү, әгәр РФ БК бүтәнчә билгеләнмәгән булса, казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, кабул ителгән һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алыш, жирлек исеменнән башкарыла.

Казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр (килешүләр) төзегәндә әлеге пункт таләпләрен бозу казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең (булүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы дәгъвасы буенча ала~~ны~~ суд тарафыннан гамәлдә түгел дип тану өчен нигез булып тора.

6. Бюджет акчаларын алучы буларак казна учреждениесенә бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак бюджет йөклөмәләре лимитларын киметкән очракта, ул казна учреждениесе тарафыннан төзелгән Бюджет йөклөмәләрен үти алмавына кiterə торган элек житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитларын киметкән очракта:

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый муниципаль контрактларның яңа шартларын, шул исәптән аларны үтәү бәյсө һәм (яки) сроклары һәм (яки) товарның (эшләр, хезмәт күрсәтүләрнең) күләме (куләмә)буенча килештерүне тәэмин итәргә тиеш;

Россия Федерациясе Хәкүмәте тарафыннан расланган Гомуми таләпләр нигезендә мондый шартнамәләрнең (килешүләр) яңа шартларын килештерүне, ә яңа шартлар буенча килешү (килешү) булмаганда, казна учреждениесе килешүне өзүне тәэмин итәргә тиеш.

Муниципаль контракт, башка килешү (килешү) яғы казна учреждениесеннән бары тик муниципаль контракт, башка килешү (килешү) шартларын үзгәртүгә турыдан-туры бәйле фактта тотылган зыянны гына туләтүне таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы каарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, казна учреждениесе, планлы чорда түләнергә тиешле элек төзелгән шартнамәләрне һәм килешүләрне өзү турында, күрсәтелгән шартнамәләргә һәм килешүләргә өстәмә килешүләр төзү шарты белән, каар кабул итмәскә хокуклы.

7. Аның акчалата йөклөмәләрен үтәү өчен казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары житмәгәндә, мондый йөклөмәләр буенча жирлек исеменнән бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы җавап бирә, аның карамагында тиешле казна учреждениесе тора.

8. Казна учреждениесе судта гариза бирүче һәм җавап бирүче буларак мөстәкыйль чыгыш ясый.

9. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә башкарма документта күрсәтелгән акчалата йөклөмәләрне үтәүне тәэмин итә.

10. Казна учреждениесе кредитлар (заемнар) алырга, кыйммәтле кәгазыләр алырга хокуклы түгел. Казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

10.1. Бюджет акчаларын баш бүлүче белән килешү буенча казна учреждениесе килешү (килешү) нигезендә башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) бюджет исәбен алып бару һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

11. Өлеге статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

10 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмый торган керемнәр керә.

2. Жирлек бюджетына салымнар һәм жылемнар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә торган түбәндәгә жирле салымнардан салым керемнәре күчерелә:

жир салымы-норматив буенча 100 процент;
физик затлар милкенә салым-норматив буенча 100 процент.

3. Жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм жыемнардан, шул исәптән максус салым режимнарында каралган салымнардан һәм Татарстан Республикасы законнары белән РФ БКның 58 статьясы нигезендә билгеләнгән түләүләр нормативлары буенча региональ салымнардан салым керемнәре кучерелә.

4. Жирлек бюджетының салым булмаган керемнәре РФ БК 41, 42 һәм 46 статьялары нигезендә формалаша.

11 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимиите органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен бүлешүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, халықара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елышнда һәм план чорында тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә::

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алуга ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр курсәтү (эшләр башкару);

халыкны социаль тәэммин иту;

муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре биры;

юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр биры;

бюджетара трансферлар биры;

халықара хокук субъектларына түләүләр, взнослар, түләүсез күчерүләр биры;

муниципаль бурычка хезмәт курсәтү;

жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтиҗәсендә гражданга яисә юридик затка кителегән зыянны каплау турында дәгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр курсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә::

казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин иту, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр курсәтү (эшләр башкару) буенча да;

бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр биры, шул исәптән алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс белән тәэммин итугә субсидияләр биры;

муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән курсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр курсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә субсидияләр биры;

муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт курсәтүләрне сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин иту өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләренең муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет

ассигнованиеләреннән тыш);

социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин иту максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр биры.

4. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

курсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнен) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген)характерлаучы курсәткечләр;

муниципаль биремнен үтәлешен контролъдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнен үтәлеше турындағы хисапка карата таләпләр.

физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр күрсәту тәртибе;

физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә ин чик бәяләр (тарифлар), әгәр Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәту караплан булса, йә күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтугә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзегендә, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектларын төзегендә кулланыла.

6. Муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль бирем муниципаль комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, бер елга һәм өч елга кадәр срокка (бюджет проектын төзегендә төгәлләштерергә мөмкин) төзелә.

Муниципаль бурыч муниципаль учреждениеләр тарафыннан физик затларга күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр өлешендә физик затларга күрсәтелә торган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Гомумроссия база (тармак) исемлекләре (классификаторлары) нигезендә төзелә, аларны формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән исемлекләргә (классификаторларга) жирлекнең ыңғым йөкләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләрне керту рөхсәт итлеми.

Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт күрсәтугә һәм жирлекнең муниципаль учреждениеләре тарафыннан башкарылган эшләргә муниципаль йөкләмәне шулай ук дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Гомумроссия база (тармак) исемлегенә (классификаторына) кертелмәгән дәүләт (муниципаль) хезмәтләренең тәбәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә һәм муниципаль хокукий актларда караплан эшләргә һәм хезмәт күрсәтугә һәм аларны үтәүгә муниципаль хокукий актларда караплан эшләрнең тәбәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә формалаштырырга хокуклы., шул исәптән Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъектларының уртак карамагындағы мәсьәләләр буенча аларга тапшырылган вәкаләтләрне һәм вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда. Дәүләт (муниципаль) хезмәтләре һәм эшләренең тәбәк исемлеген (классификаторын) формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән исемлеккә (классификатор) муниципаль

беремлеклэрнең чыгым йөклөмәләре барлыкка килүгө китерә торган нигезләмәләрне көртү рөхсәт ителми.

Дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтуләренең һәм эшләрнең тәбәк исемлекләре (классификаторлары) дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр түрында мәгълумат урнаштыру өчен рәсми сайтта һәм «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә Россия Федерациясе Финанс министрлығы билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында урнаштырыла.

Муниципаль бурыч бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы карары нигезендә билгеләнгән казна учреждениеләре өчен төзелә.

7. Муниципаль биремнәр үтәлешен финанс яғыннан тәэммин итү жирле бюджетлар хисабына Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль йөклөмәнең үтәлешен финанс белән тәэммин итү күләме, әлеге пунктның 1 абзацында каралган тәртиптә расланган норматив чыгымнар нигезендә, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручи башкарма хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы карары буенча муниципаль йөклөмәне үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга норматив чыгымнар кулланыла.

8. Муниципаль биремне Формалаштыру һәм муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэммин итү тәртибе РФ БК 69.2 статьясындағы 3 һәм 4 пунктлары нигезендә билгеләнә, шул исәптән:

1) муниципаль йөклөмәне формалаштыру, үзгәрту, раслау, аның үтәлеше түрында хисап формалаштыру кагыйдәләре һәм сроклары;

2) муниципаль йөклөмәне үтәүне финанс белән тәэммин итү күләмен билгеләү кагыйдәләре һәм сроклары, шул исәптән:

муниципаль хезмәтләр күрсәтугә чыгымнарның база нормативлары һәм аларга карата төзәтүче коэффициентлар нигезендә муниципаль хезмәтләр күрсәтугә норматив чыгымнарны, шулай ук эшләрне башкаруга норматив чыгымнарны исәпләү һәм раслау;

муниципаль йөклөмәнең үтәлешен финанс белән тәэммин итүгә субсидияләрне күчерүү сроклары һәм күләмнәре;

муниципаль йөклөмә үтәлмәгән очракта (рөхсәт ителгән (мөмкин булган) тайпылышларны исәпкә алып) муниципаль йөклөмә күрсәткечләренә туры килә торган күләмдә субсидияне кире кайтару (муниципаль йөклөмә үтәлмәгән булса);

3) гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль заданиенең үтәлешен тикшереп тору кагыйдәләре.

8.1. Муниципаль бурыч муниципаль заданиенең курсәтелә торган муниципаль хезмәтләр (башкарыла торган эшләр) күләмен характерлыј торган курсәткечләренә, шулай ук курсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын характерлыј торган муниципаль йөклөмә күрсәткечләренә ирешмәгән (рөхсәт ителгән (мөмкин) кире кагылган) очракта, әгәр мондый курсәткечләр муниципаль биремдә билгеләнгән булса, үтәлмәгән булып тора.

9. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү.

Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү үз эченә ала:

• хезмәткәрләрен акчалата тоту (акчалата бүләк, эш хакы), жирле үзидарә

органнары хезмәткәрләрен, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль хезмәткәрләрне, башка Категория хезмәткәрләрне биләгән затларны акчалата тоту (акчалата бүләк, эш хакы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациисе законнары, Россия Федерациисе субъектлары законнары һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу;

Россия Федерациисе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

аның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

10. Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу, контракт системасы турында Россия Федерациисе законнары нигезендә, РФ БК нигезләмәләрен исәпкә алыш, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациисе законында билгеләнгән тәртиптә төзелгән һәм расланган муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу план-графигы нигезендә төзелә һәм, РФ БК 72 статьясындагы З пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

Муниципаль заказчылар, бюджет йөкләмәләре лимитларын чакыртып алу чорында, аларны бюджет турындагы каарга туры китерү максатларында, финанс органы билгеләгән тәртиптә исәпкә куелган бюджет йөкләмәләре күләмненнән артмаган күләмдә муниципаль контрактлар төзергә хокуклы.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төзemicә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алыш барырга тиеш.

Муниципаль контрактлар төзemicә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрнең кыскача атамасы; тәэминатчыларның, подрядчыларның һәм хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урнашуы; сатып алу бәясен һәм датасын үз эченә алышрага тиеш.

11. Бюджет турындагы каарда бюджеттан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчаларны бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пункттың 1 абзацында күрсәтелгән тәртипне раслаганчы, тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (бүлүчеләргә) яисә алучыларга житкерү рөхсәт ителми.

Әлеге пунктта күрсәтелгән шартларның үтәлешен контролльдә тоту бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан башкарыла.

12. Халыкны социаль тәэммин итугә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә гражданнарга социаль ярдәм چараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итүгө чыгым йөклөмәләре гавами норматив йөклөмәләр кабул иту нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөклөмәләрне үтәүгө бюджет ассигнованиеләре мондый йөклөмәләрнең һәр тәре буенча пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру рәвешендә аерым карала.

13. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга субсидияләр - товарлар (җинел һәм мотоцикллардан, алкогольле продукциядән тыш) житештерүү, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйле алышмаган керемнәрне каплау һәм (яки) товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйле чыгымнары каплау (каплау) максатларында, күрсәтелгән виноградтан житештерелгән товарлар: шәраб, чемерле шәраблар (шампан шәрабы), ликер шәрабларының сакланган географик якланган урыны (максус шәраблар) күрсәтелгән булуын (максус шәраблардан тыш), экспортка жибәрү өчен билгеләнгән, (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актларында башкача каралмаган булса), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән, шулай ук РФ БК 78 статьясындагы 6-8 пунктларында күрсәтелгән субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче затларга - жирле бюджет турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очракларда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга субсидияләр бирүне җайга салучы муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш:

1) субсидияләр алу хокуқына ия юридик затларны (муниципаль учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийлары һәм категорияләре;

2) субсидияләр бирү максатлары, шартлары һәм тәртибе;

3) тиешле бюджетка субсидияләрне кире кайтару тәртибе, аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, тиешле бюджетка;

4) агымдагы финанс елында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт күрсәтүләр белән бәйле чыгымнары финанс яғыннан тәэмин иту максатларында бирелә торган субсидияләрнең (финанс яғыннан тәэмин иту чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучының акчалата йөклөмәләрен түләү өчен кирәkle сумма чикләрендә бирелгән субсидияләрдән тыш) калган субсидияләрне кире кайтару очраклары һәм тәртибе.;

5) субсидия бирә торган бюджет акчаларын баш бүлүче (булүче) һәм муниципаль финанс контроле органы тарафыннан аларны алучылар тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне мәжбүри тикшерү турында нигезләмә.

Әлеге пунктта каралган шартлар бозылган очракта, тиешле акчалар әлеге пунктның 3-8 һәм 17 абзацларында каралган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына кире кайтарылырга тиеш.

Әлеге пунктта күрсәтелгән субсидияләр аларны бирү турында шартнамәләргә (килешүләргә) һәм (яисә) аларны бирүне җайга салучы

муниципаль хокукий актларга һәм әлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәу максатларында төзелгән шартнамәләргә (шартнамәләргә) кертелә торган мәжбүри шарт булып субсидияләр алушыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәэммин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалығы тора., муниципаль унитар предприятиеләрдән, хужаълык ширкәтләреннән һәм жәмғиятъләрдән тыш, аларның устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмғиятъләр һәм аларның устав (жыелма) капиталларында катнашында коммерция оешмалары катнашында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү турындагы шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәу максатларында төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча, Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, һәм муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр бирү шартларының, максатларының һәм тәртибенең үтәлешен тикшерү.

Әлеге пункттың 1 абзацында Күрсәтелгән юридик затларга әлеге пункттың 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр биргәндә, аларны бирүне жайга салучы муниципаль хокукий актларга товарлар житештерү (гамәлгә ашыру), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) аларны күрсәтүне жайга салучы муниципаль хокукий актларга бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү турындагы шартнамәләргә (килешүләргә) кертелгән мәжбүри шарт булып, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тыю тора, моннан тыш, операцияләрдән, югары технологияле чит ил жиһазларын, чимал һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (жибәргәндә), шулай ук әлеге юридик затларга субсидияләр бирүне жайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән операцияләр максатларына ирешу белән бәйле рәвештә Россия Федерациясенең валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каралган субсидияләр муниципаль - хосусый партнерлык турында килешүләрдә, муниципаль - хосусый партнерлык турында Россия Федерациясе законнарында, концессион килешүләр турында Россия Федерациясе законнарында, концессион килешүләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә төзелгән концессион килешүләр һәм шартлар нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә ала.

Бюджет турындагы каарда юридик затларга (муниципаль учреждениеләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр, шул исәптән конкурс нигезендә бирелә торган грантлар бирү өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләрне жирлек бюджетыннан бирү тәртибе, әгәр әлеге пункттың 13 абзацында каралган каарлар белән билгеләнмәгән булса, Россия Федерациясе Хәкүмәтә тарафыннан билгеләнгән томуми таләпләргә туры килергә тиешле Башкарма комитеттың муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Бюджет турындагы каарда жирлек бюджетыннан акцияләренең (өлешләренең) муниципаль берәмлеккә караган юридик затларга, күрсәтелгән юридик затлар милкендә булган (федераль законнарда билгеләнгән очракларда) капиталь төзелеш объектларына (элек Күрсәтелгән юридик затлар тарафыннан капиталь кертемнәргә бәйле чыгымнарны каплауга муниципаль берәмлеккә караган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин., һәм (яисә) алар тарафыннан күчемсез милек объектларын сатып алуга, алга таба мондый юридик затларның устав капиталларын Россия Федерациясе законнары нигезендә арттыру белән бәйле. Әлеге абзакта каралган субсидияләр бирү турындагы каарлар жирле бюджеттан күчемсез мөлкәт объектларын сатып алуга капитал салуларны гамәлгә ашыруга һәм (яисә)

күчемсез мөлкөт объектларын сатып алуға жирле администрациянең муниципаль хокуқый актлары рәвешендә алар билгеләгән тәртиптә кабул ителә. Капиталь төзелеш объекты өчен инвестицияләрне дәлилләүне әзерләү Россия Федерациясе законнары нигезендә мәжбүри булса, мондый капитал төзелеш объектларына карата күрсәтелгән каарлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләре, шулай ук проектлауга расланган бирем нигезендә кабул ителә.

Әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидияләр бирү субсидия бирә торган бюджет акчаларын алучы һәм субсидия бирелә торган юридик зат арасында төзелә торган шартнамәгә (килешүгә) туры китереп гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән шартнамәгә (килешүгә) әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидия бирелгән юридик затның әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидияне билгели торган нигезләмәләр, әлеге пункттың 15 абзацында күрсәтелгән капитал салуларны гамәлгә ашыруға һәм (яисә) күчемсез мөлкөт объектларын сатып алуға алынган акчалар исәбеннән, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән очракларда муниципаль милеккә тапшырылырга тиешле капитал төзелеш объектларын тәзу (реконструкцияләү) мәксатларында сатып алуларны гамәлгә ашыру бурычын билгели торган нигезләмәләр кертелергә тиеш., дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук хисап финанс елында кулланылмаган субсидия калдығын (әлеге пункттың 15 абзацында күрсәтелгән чыгымнарны каплауга субсидияләр һәм финанс яғыннан тәэммин иту чыганагы күрсәтелгән субсидия булган субсидия алучының акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) тиешле бюджетка кире кайтару турында нигезләмә, әгәр бюджет акчаларын алучы тарафыннан әлеге субсидиянең, субсидия бирү мәксатларына әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән хокуқый актларда билгеләнгән тәртиптә әлеге акчалардан файдалануға ихтыяж булу турында каар кабул ителмәде.

Әлеге пунктта каалган субсидияләр бирү тәртибе, субсидияләр бирү турындагы шартнамәләргә (килешүләргә) таләпләрне дә кертеп, жирле администрациянең муниципаль хокуқый актлары белән билгеләнә.

Әлеге пункттың 1, 13 - 17 абзацларында курсәтелгән юридик затларга, шул исәптән «Россия Федерациясендә сәнәгать сәясәте турында» 2014 елның 31 декабрендәге 488-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелгән махсус инвестицион контрактлар шартлары нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) тәзу һәм муниципаль хезмәт турында килешүләр тәзу - муниципаль берәмлек исеменнән расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срокыннан артып киткән вакытка муниципаль берәмлек исеменнән концессион килешүләр жирле администрация каарларында каалган очракларда гамәлгә ашырыла.

«Россия Федерациясендә капитал салуларны яклау һәм буләкләү турында» 2020 елның 1 апрелендәге 69-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә төзелгән капитал салуларны яклау һәм буләкләү турында шартнамә (килешү) тәзу күрсәтелгән Федераль закон нигезендә билгеләнә торган чыгымнарны каплау сроклары һәм куләмнәре чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пункттың 18 һәм 19 абзацларында курсәтелгән субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) һәм курсәтелгән шартнамәләргә (килешүләргә) үзгәрешләр кертүне яисә аларны өзүне күздә тоткан өстәмә килешүләр финанс органы тарафыннан раслана торган типлаштырылган

формалар нигезендә төзелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук мондый хезмәтләрне башкаручы физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин иту максатларында субсидияләр Россия Федерациясе кодексының 78.4 статьясы нигезендә җирлек бюджетыннан бирелә.

14. Җирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэммин итүгә, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль заказны үтәу кысаларында, физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль милекне карап тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып, субсидияләр карала.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Субсидияләр бирү тәртибе әлеге пунктның 1 абзацы нигезендә җирлек бюджетыннан Башкарма комитет карапы белән билгеләнә.

Әлеге пункттың 2 абзацы нигезендә субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын (РФ БК 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) билгеләү тәртибе башкарма комитет яисә аның вәкаләтле җирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Әлеге пункттың 2 абзацы нигезендә субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктта караплан субсидияләр бирү гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи җирле үзидарә органнары һәм бюджет яки автоном учреждениеләр арасында төзелә торган субсидияләр бирү турындагы килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджеты турындагы карапда муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләү һәм җирлек бюджетыннан бирү тәртибе җирле администрациянең муниципаль хокукий актлары яисә җирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә. Күрсәтелгән муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм субсидия биргән бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) һәм муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмалар тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне муниципаль финанс тикшерүе органнары тарафыннан мәжбүри тикшерү турындагы нигезләмәләрдә булырга тиеш.

Әлеге пункттың 6 һәм 9 абзацларында күрсәтелгән субсидияләр, аларны бирү турында шартнамәләргә (шартнамәләргә) һәм (яисә) аларны бирү тәртибен җайга салучы муниципаль хокукий актларга кертелә торган мәжбүри шартлар һәм әлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәу максатларында төзелгән шартнамәләргә (шартнамәләргә) субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәэммин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалыгы булып тора., субсидияләр алучылар чыгымнарын финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү турындагы шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәу максатларында, субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне тикшерү һәм субсидияләр алучыларның, чит ил валютасы чыгымнарын финанс яғыннан тәэммин иту максатларында бирелгән акчалар исәбеннән сатып алуны тыю, субсидияләрдән тыш, муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан

субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне тикшерүне гамәлгә ашыру өчен төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча төзелгән, югары технологияле импорт жиһазлары, чимал һәм комплектлау әйберләре, шулай ук норматив хокукий актларда, муниципаль хокукий актларда, Россия Федерациисе Президенты, Россия Федерациисе Хөкүмәте, Россия Федерациисе субъектының югары вазыйфаи заты, Россия Федерациисе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, жирле администрация карарлары белән билгеләнгән очракларда башка операцияләр башкарганда гамәлгә ашырыла.

Бюджет турындагы карарда жирле администрация карарлары нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр рәвешендә грантлар, шул исәптән жирле администрация органнары тарафыннан үткәрелә торган конкурслар нәтижәләре буенча бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре карала ала, аларга карата күрсәтелгән органнар гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашырмый торган учреждениеләре дә кертеп.

Күрсәтелгән субсидияләрне жирлек бюджетыннан бирү тәртибе, әлеге пунктның 9 абзацында каралган карарлар белән билгеләнмәгән булса, Башкарма комитет карары белән билгеләнә, ул Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр исәбеннән түләнергә тиешле товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту турында бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең шартнамәләренә яклар килешүе буенча субсидияләр бирү өчен элек бирелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр өчен түләү күләмен һәм (яисә) срокларын үзгәртү һәм (яисә) күләмен үзгәртү мөмкинлеге турындагы шарт кертелә.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждениесе план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче күрсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр төзү шарты белән әлеге пунктта каралган шартнамәләрне өзу турында Карап кабул итмәскә хокуклы.

Әлеге пунктның 6 һәм 9 абзацларында каралган субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) авыл жирлеге бюджетыннан һәм аларга үзгәрешләр кертүне яки аларны өзүне күздә тоткан әлеге шартнамәләргә (килешүләргә) өстәмә килешүләр финанс органы тарафыннан расланған типлаштырылган формалар нигезендә төзелә.

Социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында әлеге пунктның 6 абзацында күрсәтелгән, мондый хезмәтләрне башкаручы булган коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр РФ БК 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

Әлеге пунктның 2, 6 һәм 9 абзацларында каралган субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) төзү жирле администрация карарларында каралган очракларда жирлек бюджетыннан расланған бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу сробыннан артып киткән вакытка гамәлгә ашырыла.

15. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә күрсәтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына яисә муниципаль милеккә күчемсез мәлкәт объектларын сатып алу (алга таба-әлеге пунктта) субсидияләр каралырга мөмкин - әлеге

учреждениеләрдә оператив идарә итү хокуқында булган йә әлеге предприятиеләрдә оператив идарә итү яки хужалық алып бару хокуқында булган төп акчалар бәясен, шулай ук әлеге предприятиеләрнең хужалық алып бару хокуқына нигезләнгән устав фондын алға таба арттыру белән бәйле рәвештә, әлеге пунктның 2 абзацында күрсәтелгән каарлар нигезендә.

Жирлек бюджетыннан әлеге пунктта каарлган субсидияләр исәбеннән муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләре бирү турында каарлар кабул итү һәм күрсәтелгән субсидияләр бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каарлган субсидияне бирү бюджет акчаларын алучы һәм бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие (алға таба - субсидия бирү турында килешү) арасында тәзелә торган субсидия бирү турындагы килешү нигезендә, әлеге пункттың 16 абзацы нигезләмәләрен исәпкә алыш, расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогона гамәлгә ашырыла.

Субсидия бирү турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алыша торган күчемсез мәлкәтнең берничә Капиталь тәзелеш объектына карата тәзелергә мөмкин һәм шул исәптән үз эченә алырга тиеш:

субсидия бирү максаты һәм аны һәр объектка карата еллар буенча бүленеп, үзгәртеп коруга (реконструкцияләүгә, шул исәптән реставрация элементлары белән, техник жиһазландыруга) яисә сатып алуга субсидия бирелә торган субсидия күләме, аның исеме, егәрлеге, тәзелеш (реконструкцияләү) вакыты, шул исәптән реставрация, техник яңадан коралландыру элементлары белән) яисә объектның бәясен, шулай ук финанс яғыннан тәэммин итүнең барлык чыганаклары хисабына муниципаль милек объектына капиталь салуларның гомуми күләмен күрсәтеп,;

әлеге Килешүне гамәлгә ашырганда субсидия бирү турында килешү якларының хокукларын һәм бурычларын һәм аларның үзара хезмәттәшлеке тәртибен билгели торган нигезләмәләр;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы туринда Россия Федерациясе законында билгеләнгән нигезләмәләрне субсидияләрдән файдаланганда автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан үтәү туринда шарт;

финанс органында субсидияләр белән операцияләрне исәпкә алу өчен лицевой счет ачу бурычын, ә жирле администрация Федераль казначылык органы белән Федераль казначылык органы тарафыннан Автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең шәхси счетын ачу һәм алыш бару туринда Федераль казначылык органында - Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән тәртиптә федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында килешү тәзегән очракта-муниципаль автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең шәхси счетын ачу һәм алыш бару бурычын билгели торган нигезләмәләр;

субсидия күчерүнең сроклары (срокларын билгеләү тәртибе), шулай ук әлеге пункттың 8 абзацында күрсәтелгән шәхси счетка субсидия күчерү бурычын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең субсидияләр бирү туринда килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшерүгә субсидия бирүче бюджет акчаларын алучының хокуқын билгели торган нигезләмәләр;

чираттагы финанс елы башына әлеге учреждениегә, жирлек башкарма

комитеты билгеләгән тәртиптә кабул итегендә очракта, субсидия бирә торган бюджет акчаларын алучының карапы, әлеге акчаларны субсидия бири максатларына жибәру ихтыяжы булган очракта, Чираттагы финанс елы башына әлеге учреждениегә, предприятиегә элек санап кителгән калдық күләмендә кире кайтару тәртибе;

тишкешеру нәтижәләре буенча әлеге учреждение, предприятие тарафыннан субсидияләр бири турында килешүдә билгеләнгән максатларны һәм шартларны бозу фактлары ачыкланган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан файдаланылган суммаларны кире кайтару тәртибе;

бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан субсидияләр бири турындагы килешүдә күрсәтелгән шарт караплан булса, муниципаль милек объектына капитал салуларны башка чыганаклар исәбенә финанслау турындагы шартны бозган өчен бирелә торган субсидия күләмен туктатып торуны йә киметүне күздә тоткан нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә субсидияләрдән файдалану турында хисап бири тәртибе һәм сроклары;

субсидия бири турындагы килешүгә үзгәрешләр көрту очраклары һәм тәртибе, шул исәптән РФ БК нигезендә бюджет акчаларын алучыга субсидияләр бири өчен билгеләнгән тәртиптә бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта, шулай ук субсидия бири турындагы килешүне вакытыннан алда туктату очраклары һәм тәртибе.

Башкарма комитет карапы белән бюджет акчаларын алучыларга субсидияләр бири турында бюджет акчаларын алучы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогояннан артып киткән тиешле каарларны гамәлгә ашыру срогояна субсидияләр бири турында килешүләр тәэзу хокуки бирелергә мөмкин.

Чираттагы финанс елы башына субсидия биргән бюджет акчаларын алучының карапы булмаганда, Чираттагы финанс елы башына файдаланылмаган калдық күләмендә акчаларны түләттерү тәртибе, әлеге акчаларны субсидия бири максатларына жибәру ихтыяжы булганда, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль милектәге капитал тәзелеш объектларын тәэзу (реконструкцияләү, шул исәптән реставрацияләү, техник яктан яңадан коралландыру) яки әлеге пунктта караплан субсидия хисабына түләнергә тиешле күчемсез мәлкәт объектларын муниципаль милеккә сатып алу максатларында тәзелгән килешүләр, РФ БК нигезендә субсидия бири өчен билгеләнгән тәртиптә бюджет акчаларын алучыга элек житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта түләү күләмен һәм (яки) срокларын һәм (яки) эш күләмен үзгәрту мөмкинлөгө турындагы шарт кертелә.

Әлеге пунктта караплан Шартнамәнең ягы бюджет яисә автоном учреждениедән, муниципаль унитар предприятиедән күрсәтелгән шартнамә шартлары үзгәрүгә турыдан-туры бәйле реаль зыянны каплауны таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы каарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче күрсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр тәэзу шарты белән әлеге пункttta караплан шартнамәләрне өзү турында Карап кабул итмәскә хокуклы.

Жирлек бюджетын үтәгендә әлеге пунктта каралған субсидияләр, әлеге пункттың 22 абзацында курсателгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен әзерләу һәм гамәлгә ашыру турында Карап кабул ителгән муниципаль милек объектларына яисә муниципаль милек объектларына карата бирелә.

Жирлек бюджетын үтәгендә әлеге пункттың 21 абзацында курсателгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда муниципаль заказчы булған казна учреждениесе тибын үзгәрту очрагында, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр биру рәхсәт ителә., әлеге объектларга бюджет инвестицияләрен әзерләу һәм гамәлгә ашыру турындагы карага тиешле үзгәрешләр көрткәннән соң, моңа кадәр төзелгән муниципаль контрактларга-казна учреждениесен бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә һәм шартнамә төренә алыштыру өлемешендә үзгәрешләр көрткәннән соң, бюджет яисә автоном учреждениегә яисә аның оештыру - хокукий рәвешен үзгәрткәннән соң муниципаль унитар предприятиегә яисә аның оештыру-хокукий рәвешен үзгәрткәннән соң, казна учреждениесе тарафыннан элек төзелгән муниципаль контрактларга үзгәрешләр көрткәннән соң, - бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең граждан-хокукий шартнамәсенең үзгәрешләр көртү турында курсателә.

15.1. Жирлек бюджетында «социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр курсатугә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт курсатуләр житештерүчеләргә субсидияләр каралырга мөмкин:

1) РФ БК 69.2 статьясында, әлеге Нигезләмәнең 11 статьясында каралған муниципаль йөкләмәнең бюджет һәм автоном учреждениеләре тарафыннан үтәлешен финанс яғыннан тәэммин итүгә;

2) конкурс нәтижәләре буенча төзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр курсату турында килешү өчен түләү;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт курсатугә бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итү (каплау) турында Социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт курсатугә.

Әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктчаларында каралған субсидияләр жирлек бюджетыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, «социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль хезмәтләре курсатугә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручыларны сайлап алу нәтижәләре буенча төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каралған килешүләр социаль өлкәдә муниципаль хезмәт курсатугә муниципаль заказда курсателгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәт курсату вакытына төзелә, ул әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктларында каралған субсидияләр бирүгә бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу сробыннан артып китәргә мөмкин.

Хисап финанс елында кулланылмаган әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктларында каралған килешүләр нигезендә бирелә торган субсидияләр калдыклары, әлеге килешүләрдә билгеләнгән шартларны үтәгән очракта, социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручылар карамагында кала.

16. Жирлек бюджетында, шул исәптән муниципаль программалар

кысаларында, әлеге пунктның өченче абзацында курсәтелгән каарлар нигезендә муниципаль милек объектларына капитал салулар рәвешендә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре кааралырга мөмкин.

Бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килгән капитал төзелеш объектлары яисә бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә муниципаль милеккә сатып алынган күчемсез мөлкәт объектлары билгеләнгән тәртиптә муниципаль учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә оператив идарә иту яки хужалық алып бару хокуқында беркетелә, алга таба төп акчаларның бәясе арта бара, муниципаль унитар предприятиеләрдән оператив идарә иту яки хужалық алып бару хокуқында булган яисә муниципаль унитар предприятиеләрдән, шулай ук әлеге предприятиеләрнең хужалық алып бару хокуқына нигезләнгән устав фонды составына кертелә.

Жирлекнең муниципаль милке объектларына бюджет инвестиацияләре һәм әлеге объектларга бюджет инвестиацияләрен өзөрләү һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул иту Башкарма комитет билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль заказчы булган жирлекнең жирле үзидарә органнарына килешүләр нигезендә муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашырганда курсәтелгән органнар исеменнән муниципаль контрактларны гавами-хокукий берәмлек исеменнән тәзу һәм үтәү буенча муниципаль заказчы вәкаләтләрен түләүсез нигездә тапшыру хокуқы бирелә (алга таба-килешүләр нигезендә) курсәтелгән органнарга карата гамәлгә куючылар функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы бюджет һәм автоном учреждениеләргә яисә курсәтелгән органнар аларга карата тиешле гавами-хокукий белем бирү мөлкәте милекчесе хокукларын гамәлгә ашыручы муниципаль унитар предприятиеләргә вәкаләтләрне тапшыру турында килешү.

Вәкаләтләрне тапшыру шартлары һәм муниципаль милеккә карата вәкаләтләрне тапшыру турында килешүләр тәзу тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алына торган күчемсез мөлкәтнең берничә Капиталь төзелеш объектына карата төзелергә мөмкин һәм шул исәптән үз әченә алырга тиеш:

бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру максаты һәм капитал төзелеш объектына яки күчемсез мөлкәт объектына карата аның исеме, егәрлеге курсәтелгән еллар буенча бүленеп бирелгән аларның күләме яисә әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән каарларга туры килә торган объект бәясенең, шулай ук муниципаль милек объектына капитал салуларның гомуми күләменең, шул исәптән әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән тиешле органга каарлган бюджет ассигнованиеләре күләменең, әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән каарларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән каарларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, тиешле;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән орган йөзендә тиешле гавами-хокукий берәмлек исеменнән тәзу һәм үтәү буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган нигезләмәләр, муниципаль контрактлар;

үзләренә тапшырылган вәкаләтләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен бюджет яки автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең жаваплылығы;

әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән органның бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең вәкаләтләрне тапшыру турьында төзелгән килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшерүгә

хокуқын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең бюджет исәбен алып бару, әлеге пунктның 4 абзацында күрсәтелгән органга бюджет хисаплылығын төзу һәм бирү бурычын билгели торган нигезләмәләр.

Вәкаләтләрне тапшыру турындағы килешү әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән органнарга федераль казначылық органнарында (финанс органнарында) бюджет акчаларын алучының муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру буенча операцияләрне исәпкә алу өчен тапшырылган вәкаләтләре буенча шәхси счетларын ачу өчен нигез булып тора.

Муниципаль заказчы вәкаләтләре муниципаль заказчы булып торучы жирле үзидарә органнары, акцияләре (өлешиләре) жирлеккә карый торган, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда, алга таба күрсәтелгән объектларны әлеге пункттың 3 абзацында күрсәтелгән каарлар нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында тапшыру белән жирле үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин. Күрсәтелгән каарларда муниципаль заказчы вәкаләтләре тапшырыла торган юридик затлар турында мәгълүмат булырга тиеш.

Әлеге пункттың 13 абзацында Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында капитал төзелеш объектларын тапшыру Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешиенә муниципаль милек хокуқы барлыкка килүгә кiterə, ул жирлекнең Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә юридик затларның устав (жыелма) капиталларында катнашуы белән рәсмиләштерелә. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлешиен рәсмиләштерүү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Гавами-хокуқый компанияләргә яисә башка юридик затларга әлеге пунктта кааралган вәкаләтләрне тапшырганда аларга әлеге пункттың 4 абзацында билгеләнгән бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр өчен нигезләмәләр тараала.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Жирлек бюджетын үтәгәндә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рәхсәт ителми, алар буенча, әлеге пункттың 18 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турында каар кабул ителгән.

Жирлек бюджетын үтәгәндә әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рәхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждение тибындағы яисә муниципаль унитар предприятиенең оештыру-хокукий рәвеше билгеләнгән тәртиптә үзгәргән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясында кааралган субсидияләр алучылар булып торучы муниципаль унитар предприятиенең оештыру-хокукий формасы үзгәргән очракта, әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рәхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә шартнамәнең яғын - бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә, казна учреждениесенә һәм шартнамә төренә - бюджет яки автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең муниципаль контрактка алыштыру өлешиндә тиешле үзгәрешләр кертеп, күрсәтелгән объектларга капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен субсидияләр бирү турындағы каарга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң казна учреждениесенә;

Муниципаль милеккә карамаган (кертелергә мөмкин түгел) муниципаль

милек объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестицияларен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

Россия Федерациясе субъекты бюджеты турында закон нигезендә жирле бюджетлардан гамәлгә ашырыла торган муниципаль милек объектларына капитал салуларны финанслашуға жирле бюджетларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирле бюджетларга курсәтелгән субсидияләр бирү тәртибе Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы тарафыннан билгеләнә.

Капиталь төзелеш объектларына капитал салуларны һәм (яки) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуны финанслашуға жирле бюджетларга курсәтелгән субсидияләр бирү муниципаль милеккә керми (кертелергә мөмкин түгел).

17. Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү Курсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукуы барлықка килүгә кiterə. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестиацияләре бирү турында каарлар кабул иту тәртибе жирлек бюджетыннан жирлеккнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга курсәтелгән юридик затлар милкендәге капитал төзелеш объектларына һәм (яки) алар тарафыннан күчемсез мәлкәт объектларын сатып ауга йә курсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына мондый ярдәмче жәмғиятъләр милкендә булган капитал төзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен кертем бирү максатларында бюджет инвестиацияләре бирү турында каарлар, (яисә) мондый бүлендек жәмғиятъләр тарафыннан күчемсез милек объектларын сатып алу өчен жирлек бюджетыннан Башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары рәвешендә кабул ителә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә капитал төзелеш объекты өчен инвестицияләрне нигезләүне әзерләү мәжбүри булса, әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән каарлар, шул исәптән, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестиацияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләре, шулай ук проектлауга расланган бирим нигезендә дә, Капиталь төзелеш объектларына карата кабул ителә.

Башкарма комитет һәм әлеге пункттың 1 абзацында Курсәтелгән юридик зат арасында жирлеккнең инвестиацияләр субъекты милкендә катнашуы турында шартнамә бюджет турындагы каар үз көченә кергән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге пункттың 1 абзацында курсәтелгән юридик затларга бюджет инвестиацияләре бирү турындагы шартнамәләргә кертелә торган мәжбүри шарт булып, югары технологияле чит ил жиһазларын, чималын һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (жибәргәндә) Россия Федерациясе валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары белән билгеләнгән башка операцияләрне бюджет инвестиацияләре бирү максатларына ирешүгә бәйле операцияләрдән тыш, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тыю тора., шул исәптән әлеге пункттың 3 абзацында курсәтелгән Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, муниципаль берәмлеккнең жирле администрациясе, шул исәгтән әлеге пункттың 3 абзацында курсәтелгән.

1. Жирлекнең чыгым йөклөмөлөре нәтижәдә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсъәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсъәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсъәләләр буенча жирлек (муниципаль берәмлек исеменнән) шартнамәләр (килешүләр) төзү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;;

3) жирлек исеменнән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан килешүләр (килешүләр) төзү.

2. Әлеге статьяның 1 пунктындағы 2 һәм 4 абзацларында күрсәтелгән чыгым йөклөмөлөре жирле үзидарә органнары тарафыннан мәстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты қытлығын финанслау чыганаклары исәбенә үтәлә.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 пунктындағы 3 абзасында күрсәтелгән чыгым йөклөмөлөре федераль законнар (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә, жирлек бюджетына бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә Россия Федерациясе БКның 140 статьясында каралган тәртиптә үтәлә.

Муниципаль берәмлектә тиешле субвенцияләрне исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөклөмөләрен тулысынча үтәү өчен кирәклө өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэммин итү үз керемнәре һәм жирлек бюджеты қытлығын финанслау чыганаклары исәбенә гамәлгә ашырыла.

4. Жирле әһәмияттәге мәсъәләләрне хәл итү буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары һәм жирлек арасында төзелгән килешүләр нигезендә үзенә тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсъәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләренең бер өлешен муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга яисә жирле әһәмияттәге мәсъәләләрне хәл итү буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән күрсәтелгән килешүләр нигезендә билгеләнә, тиешле жирле бюджетлардан бюджетара трансферлар исәбенә һәм чикләрендә Россия Федерациясе БК 142.4 һәм 142.5 статьяларында каралган тәртиптә башкарыла.

Муниципаль берәмлектә тиешле бюджетара трансферларны исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөклөмөләрен тулысынча үтәү өчен кирәклө өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэммин итү күрсәтелгән муниципаль берәмлекнең жирле бюджеты қытлығын финанслау чыганаклары исәбенә гамәлгә ашырыла.

5. Жирле үзидарә органнары, РФ БК билгеләгән таләпләрне үтәп, үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручи депутатларга, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларына, муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын мәстәкыйль билгели.

6. Жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә көртөлгән мәсъәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөклөмөләрен, федераль

Әлеге пункттың 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү белән бәйле рәвештә төзелгән шартнамәләргә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән таләпләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләр булмау бюджет инвестицияләре бирмәү өчен нигез булып тора.

18. Әлеге статьяда караплан субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре бирү шарты булып, аларны алучыларда тиешле гавами-хокукий берәмлек алдындагы акчалата йәкләмәләр буенча кичектерелгән (җайга салынмаган) бурычлары булмау тора, аның бюджетыннан субсидияләр, бюджет инвестицияләре (жирле администрация билгеләгән очраклардан тыш) бирү планлаштырыла.

12 статья. Башкарма комитеттың резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитеттың резерв фондын булдыру күздә тотыла.

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советының резерв фондын булдыру тыела.

Башкарма комитеттың резерв фонды күләме жирлек бюджеты турындагы карап белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карап белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән 3 проценттан артмаска тиеш.

Башкарма комитеттың резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс яғыннан тәэммин итүгә, шул исәптән авария-торгызы эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чарапларны үткәругә, шулай ук әлеге пункттың 6 абзацында күрсәтелгән тәртиптә караплан башка чарапларга жибәрелә.

Жирлек бюджеты составында караплан Башкарма комитеттың резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет карапы буенча файдаланыла.

Жирлек бюджеты составында караплан Башкарма комитеттың резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Башкарма комитеттың резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка күшүмтә итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында караплан чыгымнарны гамәлгә ашыру

Чыгым йәкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре булеп бирү яисә чыгым йәкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карапына тиешле бюджет ассигнованиеләрен кертү шарты белән йә агымдагы финанс елында жирлек бюджеты турында жирлек Советы карапына тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, жирлек бюджетына өстәмә керемнәрнең тиешле чыганаклары булганда һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре қыскартылганда, Чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин. жирлек бюджеты чыгымнарның аерым статьяларына үзгәрешләр кертү турында.

14 Статья. Жирлекнең чыгым йәкләмәләре

законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә көрмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясенән тәшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

7. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә алып барыла.

Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры финанс органы тарафыннан Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

15 статья. Бюджет кытлығы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлығы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, жирлек советы каары белән билгеләнә.

2021 елда жирле бюджет кытлығы 15 статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне коронавирус инфекциясе тарапуын профилактикалау һәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

2. Жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым көрөнөн расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты көрөнөн расланган еллык гомуми күләменең 10 проценттан артмаска тиеш.

РФ БК 136 статьясындагы 4 пунктында караган чаралар гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек өчен бюджет кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым көрөнөн расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет көрөнөн расланган еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Муниципаль берәмлек милкендәге акцияләрне сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан көрөнөн финанслау чыганаклары составында жирлекләр Советы каары белән расланган һәм (яисә) бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, жирлек бюджеты кытлығы әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметергә мөмкин.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап курсәткечләре буенча барлыкка килгән бюджет дефициты әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

15.1 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдында акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдында акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшөрү һәм торғызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), РФ БК

каралган очрактардан тыш, финанс органы тарафыннан билгелөнө.

4. Жирлек алдында акчалата йөклөмөләрне (акчалата йөклөмөләр буенча бурычларны) һәм мондый йөклөмөләрне үтәүне тәэмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөклөмөләр һәм килешүләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру РФ БК 93.2 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә РФ БК 93.2 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгелөнмәгән очракта, жирлек алдындағы акчалата йөклөмөләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

16 статья. Жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары

а) жирлек бюджеты кытлығы эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле көгазыләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп итегендеген һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп итегендеген һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (жирлеккә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма);

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

жирлек бюджеты кытлығын эчке финанслауның бүтән чыганаклары;

б) жирлек бюджеты кытлығын эчке финанслауның бүтән чыганаклары составына кертелә:

жирлек милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

жирле бюджет чарапары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукуы гарантка бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнәң башка бурыч йөклөмөләрен түләүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

юридик затларга жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында бирелгән суммасы арасындагы аерма;

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерелгән акчалар һәм жирле бюджетның бердәм счетына күчерелгән акчалар арасындагы аерма жирле бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләр үткәргендә.

в) агымдагы финанс елы башына жирлек бюджеты акчаларының калдықлары:

хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек советы карары белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм жирлек исеменнән товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар төзүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә туләнергә тиешле юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре, хисап финанс елында субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәклө сумма чикләрендә, финанс белән тәэммин иту чыганагы булып күрсәтелгән субсидияләр күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә, жирлек советы карары белән каралган очракларда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында каралган очракларда;

РФ БК нигезендә бурыч тотрыктылыгы уртача яки түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән заемчыларның гомуми суммасыннан артып киткән күләмдә, жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән чарапларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән чыгып, агымдагы финанс елында жирлекнең бурыч йөкләмәләрен кыскартучы түләүләрне гамәлгә ашыруга жибәрелә.

г) жирле бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындан аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

17 статья. Муниципаль бурыч структурасы, муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре һәм вакыты

1. Муниципаль бурыч структурасы бурыч йөкләмәләренең әлеге статьядә билгеләнгән төрләре буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре төркемлегеннән гыйбарәт.

2. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

а) жирлекнең кыйммәтле көгазыләренә (муниципаль кыйммәтле көгазыләргә);

б) Россия Федерациясе валютасында жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

в) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

г) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

д) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

е) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе

чит ил валютасында бирелгэн муниципаль гарантияләргө;

ж) РФ БК гамәлгә көргөнчө барлықка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

3. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

а) муниципаль қыйммәтле көгазъләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

3.1. Муниципаль әзке бурыч күләменә кертелә:

а) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль қыйммәтле көгазъләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме Россия Федерациясе валютасында.

3.2. Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

а) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

б) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе жирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

4. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

17.1 статья. Жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәсе, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралған түләү датасыннан соң килгән датадан соң өч ел әчендә, әгәр жирлек Советы карапы белән башкасы каралмаган булса, жирлекнең түләүгә (кредитор тарафыннан йөкләмәләр шартларында һәм жирлекнең муниципаль хокукий актларында гамәл кылышылмаган) тапшырылмаса, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация әлеге статьяның 1 пунктындагы 1 абзацында курсателгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында

белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшеру суммасын чагылдырмычыча гына, аларны исәптән төшеру суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы 1 абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөклөмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөклөмәләренә кагылмый.

5. Реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөклөмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру РФ БК 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, түләү датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тұлсыныча сатып алынган (алынган) чыгару курсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча йөклөмәләрне түләү датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танылырга хокуклы.

17.2 статья. Муниципаль бурыч белән идарә иту

1. Муниципаль бурыч белән идарә иту астында жирле үзидарә органнарының заем финанслауга ихтыяжларын тәэммин итүгә, Муниципаль бурыч йөклөмәләрен вакытында һәм тұлсыныча үтәүгә, бурычка хезмәт курсәту чыгымнарын минимальләштерүгә, аларны үтәми торған йөклөмәләр күләмен һәм структурасын тотуга юнәлдерелгән эшчәnlеге аңлана.

2. Муниципаль бурыч белән идарә иту жирле администрация (жирлекнән башкарма-боеру органы) тарафыннан жирлек уставы нигезендә башкарыла.

17.3 статья. Жирлекнә бурыч йөклөмәләре буенча жаваплылық

1. Жирлекнә бурыч йөклөмәләре жирлек милкендә булган барлық милек белән тұлсыныча һәм шартсыз тәэммин итеп һәм жирлек бюджеты хисабына үтәлә.

2. Жирлек, әгәр йөклөмәләр жирлек тарафыннан гарантияләнмәгән булса, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм башка муниципаль берәмлекләрнә бурыч йөклөмәләре буенча жавап бирми.

17.4 статья. Муниципаль бурычны реструктуризацияләү

Бурычны реструктуризацияләү төп бурыч суммасын өлешчә исәптән төшеру (кыскарту) белән башкарылырга мөмкин.

17.5 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнә бурыч тотрыктылығы курсәткечләренән инч чик курсәткечләре

1. Жирлек бюджеты турындағы карап белән, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән Россия Федерациясе валютасындағы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча бурычның индюгари чиген (жирлекнең чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның индюгари чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның индюгари чикләре (жирлекнең чит ил валютасындағы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәгендә билгеләнә.

2021 елда муниципаль бурыч күләме коронавирус йогышын профилактикалау һәм бетеру өчен бюджет ассигнованиеләре күләмненнән артмаган суммага 17.5 статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

3. Чираттагы финанс елынан һәм план чорына жирле бюджет турында карап белән расланган Түләүсез түләүләрнең һәм (яисә) физик заттар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмненнән артмаска тиеш. РФ БК 136 статьясындағы 4 пунктында каралган очракларда бурыч күләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) физик заттар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, Чираттагы финанс елынан һәм план чорына жирле бюджет турындағы карап белән расланган гомуми күләмнең 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Жирлек советы бурыч белән идарә иту қысаларында һәм әлеге статьяда билгеләнгән тиешле чикләүләр чикләрендә муниципаль бурыч буенча өстәмә чикләүләр расларга хокуклы.

17.5 статьясындағы 5 пункттың ғамәлдә булуы 01.01.2021 елдан 01.01.2021гә кадәр түктатылды (15.10.2020 №327-ФЗ).

5. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме, тубәндәге таләпләрне үтәгендә, жирлек бюджеты турында карап белән раслана:

а) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме чираттагы финанс елынан һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап белән расланган Бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 10 проценттан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән ғамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләмненнән тыш;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында Чираттагы финанс елынан һәм чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәту буенча түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елынан һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күләмненнән 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгендә, Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елы өчен килә торган елның 1 гыйнварыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң түләү вакыты белән бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

1. Муниципаль эчке бурыч алулар астында жирлек исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар жирлек бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында жирлек бюджеты счетында калган акчаларны тұлышандыру максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Жирлекнең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясеннән максатчан чит ил кредитларын файдалану қысаларында, федераль бюджеттан жирлек бюджетына кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча жирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

4. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең Дәүләт тышкы бурыч алулары программына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукуы РФ БК һәм жирлек уставы нигезендә Башкарма комитетка бирелә.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан башкарыла:

а) жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлары булмау; 18 статьяның 6 пунктындағы «б» пунктчасының гамәлдә булуы 01.01.2021 дән 01.01.2022 гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

б) жирлек тарафыннан кредит рейтинги Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торған дәрәжәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торған юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручи бер яки берничә заттан алынган.

18 статьяның 7 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

7. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алулар башкарырга, РФ БК 107.1 статьясындағы 5 пунктында каралған жирлекнең бурыч тотрыклылығы курсәткечләре зурлығын арттыруга китерә торған күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 8 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

8. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына эчке һәм тышкы бурыч алулар, муниципаль гарантияләрнәң, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр Татарстан Республикасы Финанс министрлығы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

18 статьяның 9 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

9. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, РФ БК 107.1 статьясындағы 5 пунктында каралған жирлекнең бурыч тотрыклылығы курсәткечләренең зурлығын арттыруга

китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 10 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

10. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрықлылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән җирлек кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм җирлекнең кыйммәтле көгазъләрен урнаштыру юлы белән генә, шулай ук җирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук җирлекнең түләү сәләтен торғызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы, РФ БК 107.1 статьясындагы 9 пунктында һәм ТР БК 31.1 статьясындагы 7 пунктында каралган.

18 статьяның 11 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

11. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрықлылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән җирлек муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 12 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

12. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрықлылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән җирлек муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештергән очракта гына бирергә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертергә хокуклы.

18 статьяның 13 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

13. Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча җирлек йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткәру Россия Федерациясе БК 107.1 статьясындагы 9 пунктында каралган җирлекнең түләү сәләтен торғызу планы кысаларында рөхсәт ителми.

18.1 статья. Чит ил валютасында күчеп утыру белән гарантияләр бири үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында үзләштерүне гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында, Россия Федерациясенең 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алыш, җәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларыннан файдалану кысаларында гына, чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

18.2 статья. Муниципаль бурыч алуларның ин чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның ин чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча җирлек бюджетына акча җәлеп итүнен җыелма күләме аңлашыла.

2. Жирлек бюджетына акча җәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм

план чорына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны җәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлек бюджеты турыйнагы карап белән тиешле финанс елына расланган жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән, РФ БК 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, күрсәтелгән артык суммасында жирле бюджет акчаларының калган өлешләре, агымдагы финанс елына бурыч алуларының инч үзүү мен кыскартып, РФ БК 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

18.3 статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасына җәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы белән билгеләнә:

а) жирлек бюджетына акчалар җәлеп иту күләме һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында жирлек бюджетына җәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары.;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирлек бюджетына федераль бюджеттан чит ил валютасына җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйнагы карапга күшүмтә булып тора.

18.4 статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программы белән билгеләнә:

а) жирлек бюджетына акчалар җәлеп иту күләмнәре һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең инч сроклары тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча.;

б) тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйнагы карапга күшүмтә булып тора.

4. РФ БК 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль эчке бурыч алулар программында чагылыш

тапмый.

19 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да, тәэммин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы белдерелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәэммин ителгән йөкләмәсө буенча субсидия җаваплылык tota.

6. Муниципаль гарантиядә курсәтелә:

а) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукий белем - жирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

б) бенефициар атамасы;

в) принципалның исеме;

г) тәэммин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәненең исемен, төзелү датасын һәм номерын (булган очракта), төп йөкләмәненең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срогын, якларның атамаларын, төп йөкләмәненең башка мөһим шартларын курсәтеп);

д) гарантия буенча Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең ин чик суммасы;

е) гарантия биру нигезләре;

ж) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

з) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

и) гарантия очрагын билгеләү, гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен кую вакыты һәм тәртибе;

к) гарантияне кире алу нигезләре;

л) Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү тәртибе;

м) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очракларда гарантия суммасын кимету нигезләре;

н) гарантияне туктату нигезләре;

о) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

п) гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

р) гарантиянең башка шартлары, шулай ук РФ БК, гарантның норматив хокукий актлары, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукий күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән бары тик хужалык жәмгыяте йөкләмәләре генә тәэммин ителергә мәмкин, аның акцияләре (өлешләре) жирлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие, мөлкәте жирлек (Гарант) милкендә

булган муниципаль унитар предприятие.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантка карата таләпләр, күрсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алучыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйле рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле көгазыләр турындагы таләпләрне тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүдән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигацион) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итүче муниципаль гарантия Гарант тарафыннан тубәндәге очракларда гына кире алынырга тиеш:

1) гарантның муниципаль гарантта күрсәтелгән төп йөкләмә шартларын гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәрту мөмкин түгел;

2) муниципаль гарантия белән тәэммин итегендә кредит (займ, шул исәптән облигацион) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантка гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә күрсәтелгән документларны күшүп, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән срокыннан алда гарантия үтәлеше турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэммин итегендә йөкләмәләрен үтәү срокы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчәрмәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә күшымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа күшүп бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын кааргра тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга тубәндәге очракларда аның таләпләрен канәгатьләндерудән баш тарта:

а) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантия бирелгән сроктан соң (гарантия гамәлдә булу срокы) гарантка тапшырыла.;

б) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып күрсәтелгән;

в) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

г) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим итегендә принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

д) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерудән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылықтарга хокуқын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылған очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә караплан гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәэммин ителгән срокы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

а) бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

б) гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, ул бирелә (гарантиянең гамәлдә булу срокы);

в) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү яисә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктатылған очракта (бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турында гарантка карата таләпләр булуга карамастан) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пунктында күрсәтелгән очрактан тыш);

г) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат иту турында язма гаризасын гарантка кире кайтару юлы белән үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан мондый гарантия буенча бенефициарлар фактта булмаганда һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганда, гарантияне РФ КК 115.1 статьясында караплан гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гарантияне азат иту;

д) тәэммин ителүгә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәгән булса;

е) тәп йөкләмәне туктатуга (шул исәптән бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантия үтәлеше турында гарантка таләп куелгеннан соң, принципалны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пунктында күрсәтелгән очрактан тыш) яисә аны алыш-биреш белән гамәлдә булмаган дип тануга бәйле рәвештә);

ж) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата таләпләрнең, хокукларның һәм (яисә) тәп йөкләмә буенча гарантка карата таләпләрнең (курсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (тапшыру (күчүдән) башка таләпләрне, кыйммәтле кәгазыләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырудан тыш) яисә бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе, принципалның (сатып алушыга) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәэммин ителә);

з) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очракта, тәп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалга гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тәп йөкләмә буенча күчкән очракта;

и) гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә, гарантиядә курсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;

к) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның Гарант йөкләмәләре туктатылғаннан соң гарантияне тотып калуы бенефициарның курсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса

хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне тұктату турында мәгълүм булған Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә тұктатуга кiterә торған хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булған принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлықка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукларының гарантка бирелүенә бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акчалар җирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәу бюджет кредиты бириу буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлықка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тұлы күләмендә яисә нинди дә булса өлешиендә үтәу өчен гарант тарафыннан түләнгән акчалар регресси тәртибендә Гарант тарафыннан алынған акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуқын үтәу йөзеннән Гарант тарафыннан алына торған акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак zagылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар һәм кредитлар (шул исәптән облигационные) максатчан булырга тиеш. Кредит (заем, облигациядән тыш) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итүче муниципаль гарантия кредит килешүендә (займ килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заемчы) йөкләмәләрен бириу турындағы шартнамәдә үз яғыннан күрсәтелгән кредит (займ) акчаларының максатчан кулланылышын тикшереп тору шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэммин ителгән кредит (займ, шул исәптән облигация) ҹараларын максатсыз файдалану фактын билгеләгән очракта, муниципаль гарантия бириу турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бириу турындағы килешүдә билгеләнгән жаваплылық тота.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсіне булған йөкләмәләрне үтәүне тәэммин иту өчен муниципаль гарантия бириу РФ БК билгеләгән үзенчәлекләр белән гамәлгә ашырыла.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе нәтижәсендә барлықка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бириу һәм үтәу үзенчәлекләре РФ БК тарафыннан билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бириу тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан билгеләнә.

32. Җирлек исеменән муниципаль гарантияләр җирле администрация тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында җирлек Советы ҹарарында күрсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм Башкарма комитет ҹарарында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

33. Муниципаль гарантиядән килеп чыга торған йөкләмәләр муниципаль бурыч составына кертелә.

34. Муниципаль гарантияне бириу һәм үтәу Муниципаль бурыч кенәгәсендә

чагылдырылырга тиеш.

35. Финанс органы бирелгөн гарантияләрне, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципаллар йә өченче затлар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә муниципаль бурычны киметү, принципалларның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә туктату, бирелгөн гарантияләр буенча Гарант тарафыннан түләүләрне гамәлгә ашыру, шулай ук муниципаль гарантияләр белән билгеләнгән башка очракларда муниципаль бурычны киметүне алыш бара.

19.1 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программы Чиrottагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәгә белешмәләрне күрсәтеп, үз эченә ала:

а) гарантиянен һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

б) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэммин ителә торган йөкләмәләр валютасы;

в) гарантияләрнең гомуми күләме;

г) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау);

д) гарантияләрне бирү һәм үтәүнен башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программы бюджет турындагы каарга күшымта булып тора.

19.2 статья. Россия Федерациисе валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Россия Федерациисе валютасындагы муниципаль гарантияләр программы Чиrottагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациисе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәгә белешмәләрне күрсәтеп:

а) гарантиянен һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

б) гарантияләрнең гомуми күләме;

в) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау);

г) гарантияләрне бирү һәм үтәүнен башка шартлары.

2. Россия Федерациисе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациисе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациисе валютасындагы муниципаль гарантияләр программы бюджет турындагы каарга күшымта булып тора.

19.3 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр һәм аларның эмитентлары

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле көгазыләр эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы белән муниципаль бурыйч алулар башкару хокуына ия.

3. Төрләре муниципаль кыйммәтле көгазыләр мәмкин булган выпущены жирлеге, тәртибе һәм шартлары, аларның эмиссии һәм мәрәжәгатьләр РФ БК билгеләнә.

19.4 статья. Муниципаль кыйммәтле көгазыләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына муниципаль кыйммәтле көгазыләрне номиналь бәя буенча урнаштыруның иң чик күләмнәре, бюджет турында карар белән билгеләнгән муниципаль әчке бурыйчның югары чикләренә туры китереп, жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӘЗҮ

20 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проекты, РФ БК нигезендә һәм аның таләпләре үтәлеп, жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелә.

3. Жирлек бюджеты проекты жирлек Советы карары нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

Әгәр жирлек бюджеты проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, Башкарма комитет жирлекнең уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

4. Озак вакытлы Бюджет планлаштыруы, әгәр жирлек Советы аны РФ БК таләпләре нигезендә формалаштыру турында Каар кабул иткән очракта, озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет проектын тәзү-жирлекнең жирле администрациясенең аерым прерогативасы.

6. Жирлек бюджеты проектын турыдан-туры финанс органы төзи.

21 статья. Жирлек бюджеты проектын тәзү өчен кирәклө белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы тәзү максатларында финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук башка жирле үзидарә органнарыннан кирәклө белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын тәзү тубәндәгеләргә нигезләнә::

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре;

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразлары;

озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр кертү проекты);

(муниципаль программалар проектлары, курсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

22 статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өч елга эшләнә.
2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен эшләнә.
3. Социаль-икътисадый жирлек фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының 2 абзасында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның жирле администрациясе тарафыннан эшләнергә мөмкин.
4. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына керту турында карап кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.
5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын ёстәү юлы белән эшләнә.
- Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразына аңлатма языунда фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәреşләрнең сәбәпләрен һәм факторларын курсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.
6. Жирлек бюджеты проектын төзу яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.
7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү Башкарма комитетның вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан башкарыла.
8. Озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру максатларында, РФ БК 170.1 статьясы нигезендә, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә озак вакытлы чорга жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы эшләнә.

Озак сроклы чорга жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының 2 абзасында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район хакимиите тарафыннан эшләнергә мөмкин.

23 статьяның гамәлдә булуы 01.01.2022 (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) кадәр туктатылды.

23 статья. Жирлекнең керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре Чираттагы финанс елында һәм план чорында кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә кергән, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә жирлек бюджетының салым булмаган керемнәрен билгели торган территориянен социаль-икътисадый үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм бюджет турындагы карап проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезләмәләре агымдагы финанс елынан

һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

24 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

Кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

3. Бюджёт һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

24.1 статья. Салым чыгымнары исемлеге һәм аны бәяләү

1. Жирлекнең салым чыгымнары исемлеге башкарма комитет билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төзелә.

2. Жирлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен башкарыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенен төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

25 статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан ул билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру түрүнда каарлар кабул иту тәртибе башкарма комитет каары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны расланган Башкарма комитет каары нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча жирлек советы каары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элегрәк расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Башкарма комитет каары белән билгеләнгән срокларда расланырга тиеш. Жирлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга үзгәрешләр керту түрүндагы тәкъдимнәрне жирлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә карауны гамәлгә ашырырга хокуклы.

Муниципаль программалар бюджет түрүндагы карап белән аның үз көченә көргән көннән өч айдан да соңға калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет Чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу яки үзгәреүе, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәрту кирәклеге турында Карап кабул итәргә мөмкин.

26 статья. Ведомство максатчан программалары

Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

27 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары, РФ БК һәм жирлек Советы каарлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

З бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ һәМ РАСЛАУ

28 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек Советы каарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет көрмәнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советы каарлары (жирлек Советының бюджет турындағы каарларыннан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр көрә.

28 статьяның 2 пункты 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджетлар төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

2. Жирлек советы каары белән жирлек бюджеты турында раслана:

әлеге Нигезләмәнең 8 статьясында каралган очракларда жирлек бюджеты көрмәнәренең Баш администраторлары Исемлеге;

жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлеге, әлеге Нигезләмәнең 8 статьясында каралган очракларда;

чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча яисә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре, билгеләнгән РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек советы каары белән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеке бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме план чорының беренче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә 5 процента күләмендә (жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), жирлек бюджеты чыгымнарының, максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар исәбенә каралган;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары;

муниципаль эчке бурычның ин югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның ин югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиген курсәтеп, муниципаль тышкы бурычның ин югары чиге;

жирлек бюджетының РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы каары белән билгеләнгән башка курсәткечләре.

2.1. Татарстан Республикасы законы белән, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән әлеге статьяның 2 пунктындағы 4 абзацында курсателгән бюджет ассигнованиеләрен бүлүне раслау зарурлыгы, чыгымнар төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) буенча һәм (яисә) чыгымнарың максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм, (икенче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре), шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, жирлек советы каары проекты жирлек бюджетының расланган план чорының параметрларын үзгәрту һәм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәрту жирлек Советы каары нигезендә башкарыла.

4. Жирлек советы каары белән чираттагы финанс елыннан башлап,

жирлек бюджеты түрінде жирлек Советы карары белән билгеләнгән максатларга, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән тыш, жирлек бюджеты керемнәренең аерым төрләре (төрләре) буенча жирлек бюджеты керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

29 Статья. Жирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Бюджет түріндеги карар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;

жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;

чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (профицит) гомуми күләме йә урта сроклы финанс планы белән расланган Төп характеристикалар фаразы;

бюджет проектына аңлатма языу;

бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисап;

муниципаль эчке бурыйчның ин югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурыйчның ин югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына;

агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;

авыл жирлеге Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан курсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла торган курсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганаклары реестрлары;

башка документлар һәм материаллар.

жирлек бюджеты түріндеги карар белән расланган очракта, жирлек бюджеты түріндеги карар проектына муниципаль программалар паспортлары (әлеге паспортларга үзгәрешләр кертү проектлары) тапшырыла.

Әгәр жирлек бюджеты түріндеги карар проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән күшүмтә булмаса, бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән күшүмтә жирлек бюджеты түріндеги карар проектына аңлатма языуна күшүмталар составына кертелә.

30 Статья. Жирлек бюджеты түріндеги карар проектын жирлек Советы каравына кертү

1. Башкарма комитет авыл жирлеге Советы каравына жирлек бюджеты түріндеги карар проектын жирлек Советы карары белән билгеләнгән срокларда, әмма агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча кертә.

2. Бюджет проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге Нигезләмәнең 29 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

31 Статья. Жирлек бюджеты турында карап проектын карау тәртибе һәм аны раслау

1. Жирлек бюджеты турындағы карап проектын карау һәм аны раслау тәртибе РФ БК таләпләре нигезендә жирлек Советы каары белән билгеләнә.

2. Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты турындағы карап проекты кертелгәннән соң ике эш көне дәвамында жирлек Советы Рәисе аны, экспертиза үткәру өчен, жирлекнең ревизия комиссиясенә жибәрә.

3. Жирлекнең ревизия комиссиясе әлеге проект алыштаннан соң ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

4. Жирлек бюджеты турындағы карап проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе белән, комиссия каравына, шулай ук жирлек Советы депутатларына жибәрелә.

5. Жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты турындағы карап проектына тәзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

6. Жирлек советы рәисе, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе нигезендә, жирлек Советы каравына жирлек бюджеты турындағы карап проектын кабул итү яки аны Башкарма комитетка эшләп бетерү өчен кире кайтару турында Карап кабул итә.

7. Жирлек бюджеты турындағы карап проекты барлық кирәклө документлар һәм материаллар белән Башкарма комитет тарафыннан эшләп бетерү өчен кергән көннән алып биш эш көне эчендә жирлек Советына тәкъдим ителергә тиеш.

8. Жирлек советы жирлек бюджеты турындағы карап проектын бер укылышта карый.

9. Жирлек бюджеты проекты, жирлек бюджетын раслау турындағы карап жирлек Советы тарафыннан рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

10. Бюджет турында карап проектын карау һәм аны жирлек Советы каары белән билгеләнгән раслау тәртибе Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан бюджет турындағы каарарның үз көченә керүен, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 28 статьясы нигезендә күрсәтелгән карап белән күрсәткечләрне һәм характеристикаларны (кушымталарны) раслауны күздә тотарга тиеш.

11. Әгәр жирлек бюджеты турындағы карап агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән булса:

Финанс органы ай саен бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йәкләмәләре лимитларын хисап финанс елында бюджет ассигнованиеләренең уникенче өлешенән һәм бюджет йәкләмәләре лимитларыннан артмаган күләмдә житкерергә хокуклы;

жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла, алар хисап финанс елына жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансферлар бүләп бирү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән тәртиптә саклана.

12. Әгәр жирлек бюджеты турындағы карап финанс елы башланганнан соң өч ай узгач үз көченә кермәсә, финанс органы, әлеге статьяның 11 пунктында билгеләнгән шартлар үтәлгәндә, жирлек бюджетының үтәлешен оештыра.

❖ Шул ук вакытта финанс органы хокуклы түгел:

РФ БК билгеләгән бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет инвестицияләре һәм юридик һәм физик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләрен расларга;

бюджет кредитларын тәэммин итү;

алдагы финанс елының бурыч алуларның сигездән бер күләменнән артык күләмендә бурыч алуларны кварталга исәпләгәндә гамәлгә ашырырга;

резерв фондлары формалаштырырга.

13. Әлеге статьяның 11 һәм 12 пунктларында курсәтелгән чикләуләр гавами норматив йөкләмәләре үтәү, муниципаль бурычны хезмәт курсәту һәм түләү белән бәйле чыгымнарга кагылмый.

14. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карап агымдагы финанс елы башыннан соң үз көченә керә һәм әлеге карап үз көченә кергән көнгә кадәр жирлек бюджетының үтәлеше әлеге Нигезләмәнең 11 һәм 12 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла икән, курсәтелгән карап үз көченә кергән көннән бер ай эчендә Башкарма комитет, жирлек бюджеты турындагы карапга үзгәрешләр керту турында карап проектын, жирлек бюджеты белән вакытлыча идарә итү чорында жирлек бюджеты үтәлешен исәпкә алып, жирлек бюджеты турындагы карапга үзгәрешләр керту турында карап проектын жирлек Советына карауга һәм раслауга тапшыра.

15. Әлеге карап проекты Авыл жирлек Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән 15 көннән дә артмаган сротка карада һәм раслана.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛЕШЕ

32 Статья. Жирлек бюджеты үтәлеше нигезләре

Жирлек бюджетының үтәлеше Башкарма комитет тарафыннан тәэммин ителә.

Жирлек бюджетының үтәлешен оештыру финанс органына йөкләнә. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарын ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

33 Статья. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы

1. Жирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту финанс органы житәкчесе тарафыннан башкарыла.

2. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы карапга туры килергә тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карап кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жирлекнең жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасына, бюджет турындагы карапга үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе караплары нигезендә, үзгәрешләр кертелергә мәмкин:

гавами норматив йөкләмәләре үтәү өчен караган бюджет ассигнованиеләрен яңадан булгән очракта-агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турындагы карап белән расланган әлеге ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән 5 проценттан да артмаган күләмдә аны яңадан бүлү очрагында;

бюджет акчаларын алучылар, баш бүлүчелөрнең (бүлүчелөрнен) функцияләрен һәм вәкаләтләрен үзгәрткән очракта, шулай ук муниципаль милекне тапшыру, бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуы үзгәру, муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләрне сатып алударны үзәкләштеру белән бәйле рәвештә, «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы З өлеше нигезендә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда, бюджет ассигнованиеләрен бюджет турындагы каарда билгеләнгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләр арасында яңадан бүлү, бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә каарлан;

суд актларын үтәү очрагында, жирлек бюджеты һәм (яки) әлеге акчаларны суд чыгымнарын түләү, казна учреждениесе тарафыннан түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, пенялар, штрафлар, шулай ук социаль түләүләр суммаларын (халық алдында норматив йөкләмәләргә кертелгән түләүләрдән тыш) арттыру хисабына түләтүне күздә тоткан суд актларын үтәү очрагында (Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән түләүләрдән тыш);

резерв фонdlары акчаларын, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган башка акчаларны, бюджет турындагы каарда аларны куллану күләмен һәм юнәлешләрен күрсәтеп, куллану (яңадан бүлү) очрагында;

бюджет ассигнованиеләрен конкурс нигезендә һәм бюджет үтәлеше үзенчәлекләренә бәйле башка нигезләр буенча бирелә торган бүлгән очракта;

агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында-бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме бюджет турындагы каарда каарлан чикләрдә-тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтугә бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә;

максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бирү һәм максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан бюджет турындагы каар белән расланган күләмнәрдән тыш, шулай ук күрсәтелгән акчаларны кимету (кире кайтару) очрагында, физик һәм юридик затлардан максатчан түләүсез керемнәр алу очрагында;

муниципаль учреждениеләр тибын (ведомствосын) һәм муниципаль унитар предприятиеләренең оештыру-хокукий рәвешләрен үзгәрткән очракта;

агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтугә муниципаль контрактлар төзүгә, агымдагы финанс елы башына кулланылмаган бюджет ассигнованиеләренең РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен кулланылмаган калдыкларыннан артмаган күләмдә, хисап елында әлеге муниципаль контрактларны үтәүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтугә агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта;

агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында бирелә торган субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәkle акчалар чикләрендә финанс белән тәэммин иту чыганагы мондый субсидияләр булган акчалар чикләрендә, агымдагы финанс елы башына субсидияләр бирү өчен РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирү өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдыкларыннан артмаган күләмдә гамәлгә ашырылган;

бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү һәм муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү очрагында, күрсәтелгән муниципаль милек объектына капитал көртөмнәрне финанс белән тәэммин иту ысулын үзгәрткәндә, РФ БК 78.2 статьясындагы 2 пунктында һәм 79 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән каарларга үзгәрешләр көрткәннән соң, муниципаль контрактларга яисә капитал көртөмнәрне гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы Шартнамәгә үзгәрешләр көртләннән соң, муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шулай ук инвестицияләрнең нигезләнешен әзерләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты үткәру максатларында, әгәр Россия Федерациясе законнары нигезендә инвестицияләр нигезләүне әзерләү мәжбүри булып тора.

Әлеге пункттың 7 абзацында күрсәтелгән жирлек бюджеты акчалары финанс органына йә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы (бюджет турындагы Каардан тыш) жирлек Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән очракларда карала. Әлеге пункттың 7 абзацында күрсәтелгән акчалардан файдалану (файдалану, яңадан бүлү турында каарлар кабул иту тәртибе) РФ БК билгеләнгән очраклардан тыш, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту бюджет турындагы каар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә, әлеге пункттың 10 һәм 12 абзацларында билгеләнгән нигезләрдән тыш гамәлгә ашырыла.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр көрткәндә, гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә һәм муниципаль бурыйка хезмәт күрсәтүгә каарлган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турындагы каарга үзгәрешләр көртмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рәхсәт ителми.

3. Жирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга, тәркемнәргә, тәркемнәргә һәм тәркемнәргә) чыгымнар тәрләре йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга (муниципаль программаларга һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләренә), бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар тәркемнәренә (тәркемнәренә һәм тәркемнәренә) бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау карала.

Жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар тәрләре тәркемнәре, тәркемнәре (тәркемнәре, тәркемнәре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын, шул исәптән тәрле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары тәрләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен дифференциацияләнгән раслау каарлырга мөмкин.

4. Жирлекнең чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган курсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каарлган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерелә.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибе белән жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керүнен иң чик сроклары, шул исәптән әлеге статьяда күрсәтелгән нигезләрнең тәрле тәрләре буенча дифференциацияләнгән билгеләнергә мөмкин.

5. Жыелма бюджет язмасына, жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчалар белән идарә иту операцияләреннән тыш, бюджет кытлыгын финанслау

чыганаклары буенча бюджет асигнованиеләре кертелә.

6. Жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы каарлары (жирле бюджет турындагы Каардан тыш) белән, бюджет турындагы каарара үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту өчен ёстәмә нигезләр каралырга мөмкин һәм (яисә) бюджет турындагы каарда күрсәтелгән ёстәмә нигезләрне билгеләү турында нигезләмәләр каралырга мөмкин.

34 статья. Касса планы

1. Финанс органы касса планын төзу һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш булучеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары касса планын төзу һәм алып бару өчен кирәклे белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

2. Муниципаль контрактларга, башка шартнамәләргә түләү буенча бюджеттан күчерүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алып төzelә.

Касса планын төзу һәм алып бару финанс органы яисә жирле администрациянең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә tota:

агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, жирлек бюджеты турындагы каар һәм Татарстан Республикасының башка законнары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән кергән керемнәрне жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык түләттерелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар.;

артык түләнгән яки артык алынган суммаларны Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпкә алу;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрнең бюджет керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү;

артык түләнгән яки артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммасын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Федераль казначылык тарафыннан артык бүленгән суммаларны, акчаларны күчерү, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм гамәлгә ашыру өчен тиешле казначылык счетларына тиешле бюджетларның бердәм счетларыннан тиешле акчалар күчерү.

36 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше, РФ БК һәм ТР БК таләпләрен үтәп, финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә tota:

бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне кабул иту һәм исәпкә алу;

акчалата йөкләмәләрне раслау;

акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;

акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

2.1. Бюджетына бюджетара трансферлар, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бирү турында хәбәрнамәләр бирелә торган гавами-хокукий берәмлекнәң финанс органына ул билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән форма буенча жибәрә.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрәндә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр төзү юлы белән яисә закон, башка хокукий акт, килешү нигезендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы үзенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм кабул ителгән, әмма бюджет йөкләмәләре үтәлмәгән арасындағы аерманы арттырмый торган күләмдә яңа бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түләүләрен башкару турындағы курсәтмәләр һәм аларны түләүне санкцияләу өчен кирәkle башка документлар нигезендә, шулай ук оператив - эзләү چараларын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаяты судында катнашучыларга карата куркынычсызлык چараларын үтәүгә бәйле очракларда, курсәтмәләр нигезендә, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

5. Федераль казначылык, финанс органы бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә алганда, акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләгәндә әлеге статьяның 1 пунктында каралган финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә контроль гамәлгә ашыралар.:

бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитларына яисә бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләренә, шулай ук бюджет йөкләмәсе турьнадагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүенә туры килмәве;

тиешле бюджет йөкләмәсе турьнда исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәсе турьнда мәгълүматның туры килүе;

акчалата йөкләмәне түләү өчен эш итүдә курсәтеген мәгълүматка, акчалата йөкләмә турьнда мәгълүматка туры килү;

акчалата йөкләмә барлыкка килүне раслаучы документлар булу.

Финанс органы билгеләгән тәртиптә һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә, әлеге пунктта курсәтеген мәгълүматка өстәп, контрольгә алышырга тиешле бүтән мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә муниципаль контракт турьнадагы белешмәләрнең дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турьнда Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрындағы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе турьнадагы белешмәләрнең муниципаль контракт шартларына туры килүен

контрольдә тоту гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөклөмәләрне түләү (гавами норматив йөклөмәләр буенча акчалата йөклөмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөклөмәләр буенча акчалата йөклөмәләрне түләү бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөклөмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бердәм бюджеттан, Россия Федерациясе бюджет системасы, халықара хокук субъектлары бюджетлары файдасыннан акча средстволарын күчерүне раслый торган курсәтмәләр, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөклөмәләрен үтәү буенча бернинді дә акча операцияләре уздыруны раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

37 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертел, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөклөмәләренең финанс органы тарафыннан расланган лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм ача үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет йөклөмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы курсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

3. Бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йөклөмәләре лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокуқын яисә бурыйын билгеләргә мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасы курсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган курсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы курсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган курсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рәхсәт ителми.

38 Статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирлек бюджеты үтәлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

38.1 статья. Шәхси (лицевой) счетлар

1. Бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетларны үтәү буенча операцияләрне исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органы ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Россия Федерациисе законнары нигезендә жирле бюджетлар акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган һәм Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яки күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу алар тарафыннан финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Финанс яғыннан тәэммин иту чыганагы федераль бюджеттан, Россия Федерациисе субъекты бюджетыннан (жирле бюджеттан) бирелгән акчалар булган бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта, Россия Федерациисе субъектының (муниципаль берәмлекнән) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очракларда аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда курсәтелгән шәхси счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджет процессында катнашучылар булмаган башка юридик затларга ачыла, алар турында белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгән, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затлар реестрына кертелгән.

7. Финанс органында шәхси счетларны ачу һәм алыш бару Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяда курсәтелгән шәхси счетлар РФ БК 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләренә ачыла.

38.2 статья. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыру

1. Жирлек башкарма комитеты мәрәҗәгать иткән очракта, Федераль казначылык финанс органының аерым функцияләрен башкара:

1) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) бюджет үтәлеше буенча операцияләрне исәпкә алу өчен билгеләнгән шәхси счетларны ачу һәм алыш бару белән бәйле;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын, финанслауның иң чик күләмнәрен (алга таба - бюджет мәгълүматлары) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына

(администраторларына) житкеру белән бергә;

3) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет һәм акчалата йөкләмәләрен исәпкә алыш;

4) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен туләү белән бәйле операцияләрне санкцияләү белән;;

5) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган акчалар белән операцияләрне исәпкә алу өчен шәхси счетларны ачу һәм алыш бару белән;

6) финанс белән тәэммин иту чыганагы бу учреждениеләр тарафыннан жирлек бюджетыннан алышган акчалар булган муниципаль бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең чыгымнары буенча операцияләрне үткәру һәм санкцияләү белән;

7) бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләү белән, финанс тәэммин ителеше чыганагы жирлек бюджеты акчалары булган шәхси счетлар ачылган бюджет һәм автоном учреждениеләр белән бергә, жирлек бюджеты акчалары булган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләү белән.;

8) жирлек бюджетының бердәм счетына жәлеп итеп һәм жәлеп ителгән акчаларны кире кайтарып, РФ БК 236.1 статьясындагы 9 пункты нигезендә.

2. Авыл жирлеге Башкарма комитетының Федераль казначылыкка мөрәҗәгать итүен жибәру һәм Федераль казначылыкның әлеге статьяда каралган мөрәҗәгатъләрне карау тәртибен Россия Федерациисе Финанс министрлыгы билгели.

3. Федераль казначылык әлеге статьяның 1 пунктындагы 1-7 пунктчаларында күрсәтелгән функцияләрне гамәлгә ашырган очракта казначылык хезмәте үзенчәлекләрен Федераль казначылык билгели.

4. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыруны туктату жирлек Башкарма Комитеты мөрәҗәгате нигезендә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә башкарыла.

39 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациисе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алыш барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе яисә Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә әлеге орган исеменнән эш итәргә вәкаләтле бүтән зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин иту буенча бюджет йөкләмәләрен кабул иту һәм (яки) үтәү өчен ача житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган, муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өчен финанс яғыннан тәэммин иту куләмнәрен исәпкә алыш төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында казна учреждениесенең бюджет сметасын төзу һәм алыш бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр

өстәмә расланырга тиеш.

Житәкчесе казна учреждениесенә бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокуына ия булган бюджет сметасы күрсәткечләре, чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, шулай ук тиешле төркемнәрнең (ярдәмче статьялар) статьялары кодлары (статьялары) буенча, житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә өстәмә детальләштерелергә мөмкин.

40 статья. Финанслауның инчи чик күләмнәре

1. Финанс органы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә, чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда, агымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыларга түләүнең инчи чик күләмен (финанслауның инчи чик күләмнәре) раслау һәм житкерү күздә тотылыша мөмкин.

2. Финанслауның инчи чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата, агымдагы финанс елы башыннан башлап, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгеләнә.

41 статья. Жирлек бюджетын үтәгендә жирлек бюджеты турындагы каар белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгендә жирлек бюджеты турындагы каар белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен караплан бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә финанс органы тарафыннан жибәрелә ала.

Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән РФ БК 242 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар, шулай ук бюджет үтәлеше турында закон (каар) белән расланган керемнәрдән тыш фактта фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган акчалар күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә. , агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту белән.

42 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне төгәлләү РФ БК таләпләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның инчи чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

3. Жирлек бюджетының бердәм счетында булмаган бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калган калдыклар агымдагы

финанс елының соңғы ике эш көненнән дә соңға калмыйча жирлек бюджетының бердәм счетына бюджет акчаларын алушылар күчерелергә тиеш.

4. Ағымдагы финанс елының 1 гыйнварына кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, финанс белән тәэммин иту чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансферлардан тыш, алар ағымдагы финанс елының беренче 15 эш көне дәвамында бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы тарафыннан хисап финанс елында кулланылмаган бюджетара трансферларга ихтыяж булу (булмау) турында Карап кабул иту, шулай ук аларны элегрәк бирелгән бюджетка кире кайтару, аларга ихтыяж булу турында Карап кабул иткәндә, әлеге акчалар элегрәк бирелгән бюджетка кергән көннән алыш 30 эш көненнән дә соңға калмыйча гамәлгә ашырыла., жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы билгеләгән тәртиптә төзелгән һәм тапшырылган курсәтелгән бюджетара трансферлар финанс белән тәэммин иту чыганагы булып тора.

Финанс белән тәэммин иту чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган, тиешле финанс органы белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән бюджет ассигнованиеләре файдаланылмаган бюджетара трансферлардан тыш, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алышган бюджетара трансферларга ихтыяж булу турындагы жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы каары нигезендә әлеге бюджетара трансферларның калдыгыннан артмаган күләмдә акчалар, ағымдагы финанс елында курсәтелгән бюджетара трансферларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс белән тәэммин иту өчен жирлек бюджеты кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

Әлеге пунктның З абзацында кааралган кааралар кабул иту тәртибе жирле бюджетлардан бюджетара трансферларны кире кайтару тәртибен җайга салучы жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алышган бюджетара трансферларның файдаланылмаган калдыгы, финанс тәэмминаты чыганагы Россия Федерациясе Президенты резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансферлардан тыш, тиешле бюджет кеременә күчерелмәгән очракта, курсәтелгән акчалар тиешле бюджет кеременә күчерелергә тиеш, алардан алар бирелгән бюджет кеременә гомуми таләпләрне үтәп, финанс органы билгели торган тәртиптә кире кайтарылырга тиеш., Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән.

Федераль бюджеттан бирелгән файдаланылмый торган бюджетара трансферларны туләттерү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Финанс органы ағымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алушыларны Чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эшләми торган бәйрәм көннәрендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәклө акчалар белән тәэммин иту тәртибен билгели.

6. Ағымдагы финанс елы ахырына РФ БК нигезендә банк депозитларында урнаштырылган акчалар, шулай ук бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә иту буенча башка операцияләр буенча чаралар булу рөхсәт ителә.

5 бүлек. ЖИРЛЕКНЕҢ БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ
һәм раслау

43 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе РФ БК нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе авыл жирлегенең финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләре торышы турында акчалата чагылыштагы мәгълүмат җыю, теркәү һәм гомумиләштерүнен, шулай ук әлеге активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәгълүмат җыюның, теркәүнен һәм гомумиләштерүнен җайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Казначылык түләүләре системасында гамәлгә ашырыла торган операцияләр турында мәгълүматны җыю, теркәү һәм гомумиләштерү максатларында, Россия Федерациясе бюджет системасының бюджетлары структурасында һәм (яки) казначылык түләүләре системасында катнашучыларның, шулай ук күрсәтелгән операцияләрнең (алга таба - казначылык учеты) нәтижәләре турында бюджет исәбен алып бару Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбен алу счетлары планнары һәм аларны куллану буенча инструкцияләр Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап;
- 2) жирлек бюджеты үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма языу.

4. Бюджет үтәлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлығын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше турындагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында жирлекнең финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңғы көненә бюджет исәбен алу счетлары планы буенча йөкләмәләре турында белешмәләр бар.

Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында мәгълүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турындагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләрне чагылдыра.

Аңлатма языунда бюджет үтәлеше турындагы мәгълүмат, бюджет үтәлеше турындагы хисапта бирелгән ёстәмә мәгълүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлығының норматив хокукий актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бюджет акчаларын алучылар) бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясен үтәп, финанс мәгълүматын детальләштерүне тәэммин итә торган ведомство (эчке) актлары кулланылырга мөмкин.

6. Жирле администрация каары буенча жирле администрация органнарының (аларның территориаль органнарының, казна учреждениеләренең) физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук алар белән

бәйле мәжбүри түләүләрне Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына күчерү, бюджет хисабын алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылығын, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылығын, бюджет исәбен алып бару, башка мәжбүри түләүләрне исәпләү буенча вәкаләтләре, мондый хисаплылыкны тапшыруны тәэмин итү буенча муниципаль органнарга Россия Федерациясе Хөкүмәте, муниципаль берәмлекнең финанс органына билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

44 статья. Бюджет хисабын төзү

1. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет акчаларын алушылар (бүлүчеләр), жирлек бюджеты керемнәре администраторлары, жирлек бюджеты қытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылығы нигезендә бюджет хисаплылығын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының Баш администраторлары бюджет хисаплылығын ул билгеләгән срокларда финанс органына тапшыралар.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылығы бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылығы нигезендә финанс органы тарафыннан төзелә.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллык булып тора. Жирлек бюджетының үтәлеше турында отчет квартал саен бирелә.

4. Жирлекнең бюджет хисаплылығы финанс органы тарафыннан Башкарма комитетка тапшырыла.

5. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә жибәрелә.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

6. Жирлекнең финанс органы бюджет хисабын муниципаль районның финанс органына тапшыра.

7. Бюджет хисаплылығы әлеге статья нигезендә бирү бюджет хисаплылығы тапшырыла торган финанс органы тарафыннан билгеләнгән срокларда гамәлгә ашырыла.

45 Статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советында каралганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, жирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

Жирлек Советы мәрәҗәгате буенча жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү муниципаль районның контроль-хисап органы яки Россия Федерациясе субъектының контроль-хисап органы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

3. Башкарма комитет, аңа бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы елның 1

апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджетының үтәлеше түрүнда хисап берә. Жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротка башкарыла.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе, бюджет средстволары баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алыш, жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы еллык хисапка бәяләмә, бер үк вакытта Башкарма комитетка жибәрү белән, жирлек Советына Ревизия комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

46 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда еллык хисапны жирлек Советы тарафыннан тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе РФ БК нигезләмәләре нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисаплылыгының үтәлеше анализын үз эченә алган аңлатма язы, муниципаль йөкләмәнен үтәлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре түрүнда белешмәләр, жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда карап проекты, жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда башка бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы каарны раслау яки кире кагу түрүнда Карап кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы карап кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган сротка кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы еллык хисап авыл жирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

47 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда карап

Жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы карап белән, бюджетның керемнәренен, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы каарга аерым күшымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча;

бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар;

бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча чыгымнар;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча.

Жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы карап белән шулай үк жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда Карап кабул итү өчен РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы каары белән билгеләнгән башка курсәткечләр раслана.

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

48 Статья. Муниципаль финанс контроле төрлөре

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнэсәбәтләрен жайга сала торган хокукий актлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөклөмәләр hәм йөклөмәләр бирә торган хокукий актлар нигезлөмәләрен, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәэммин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы hәм эчке, башлангыч hәм алга таба бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле - жирлекнең Ревизия комиссиясе (алга таба-тышкы муниципаль финанс контроле органы) эшчәнлеген контролъдә тоту.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Федераль казначылыкның, жирле администрация органнары булган муниципаль финанс контроле органнарының (алга таба - Эчке муниципаль финанс контроле органнары)-контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Алдан тикшерү авыл жирлеге бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү hәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аның үтәлешенең законлылыгын, исәп-хисапның дөреслеген билгеләү максатыннан жирлек бюджетының үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.

49 статья. Муниципаль финанс контроле объектлары

1. Муниципаль финанс контроле объектлары (алга таба - контроль объектлары) булып торалар:

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар), бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

бюджетка бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансферлар, бюджет кредитлары бирелгән финанс органы, башкарма комитет;

муниципаль учрежденияләр;

муниципаль унитар предприятиеләр;

ачык-хокукий компанияләр;

устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләре hәм жәмгыятыләре, шулай ук андый ширкәтләр hәм жәмгыятыләрнең устав (склад) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары;

юридик затлар (муниципаль учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукий компанияләр, хужалык ширкәтләре hәм жәмгыятыләр катнашында аларның устав (жыелма) капиталларында, шулай ук мондый ширкәтләр hәм жәмгыятыләрнең устав (жыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмаларыннан тыш), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар, шулай ук устав (жыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар:

жирлек бюджетыннан акча hәм (яки) муниципаль контрактлар, муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар бирү турында килешүләр (килешүләр) нигезендә жирлек бюджетыннан акча алучы юридик hәм физик

затлар, шәхси эшмәкәрләр, муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар;

федераль законнар нигезендә Федераль казначылыкта, жирлекнең финанс органында шәхси счетлар ачылган жирле бюджеттан һәм (яки) муниципаль контрактлардан акча бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында тәzelгән шартнамәләр (килешүләр) буенча башкаручылар (тәэмин итүчеләр, подрядчылар) тарафыннан тәzelгән килешүләр (килешүләр) буенча башкаручылар (тәэмин итүчеләр, подрядчылар);

бюджет акчалары белән аерым операцияләрне гамәлгә ашыруchy кредит оешмалары, алар тарафыннан жирлек бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәү өлемешендә.

2. Контроль объектларына (бюджет процессында, бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукый компанияләр, хужалык ширкәтләре һәм жәмғиятьләр катнашында аларның устав (склад) капиталларында, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмғиятьләрнең устав (жыелма) капиталларында өлемеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында) карата алар тарафыннан бюджет, муниципаль контрактлар, шулай ук контрактлар (шартнамәләр) шартларын үтәү өлемешендә муниципаль финанс тикшерүе, әлеге шартнамәләрне (килешүләрне) һәм муниципаль контрактларны үтәү, алар тарафыннан муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар бирү максатларын, тәтибиен һәм шартларын үтәү, күрсәтелгән юридик затларның кыйммәтле көгазыләрене бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне (бүлүчеләрне), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларын, бюджет акчаларын алучыларны, бюджеттән акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр), муниципаль контрактлар тәзегән бюджет акчаларын алучыларны тикшерү барышында гамәлгә ашырыла., яки аны тәмамлаганнан соң, күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыларны тикшерү нәтиҗәләре нигезендә.

2.1. Муниципаль финанс контроле жирлек бюджетыннан максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бирү максатларын, тәтибиен һәм шартларын үтәүне, шулай ук аларны бирү турындагы шартнамәләрнең (шартнамәләрнең, килешүләрнең, килешүләрнең) шартларын һәм финанс белән тәэмин иту (финанслашу) чыганагы булып торган шартнамәләрнең (шартнамәләрнең, килешүләрнең) шартларын үтәүне, әлеге бюджетара трансферлар бирелгән жирлекнең муниципаль финанс контроле органнары, карата:

жирлек бюджеты акчаларының баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар, бюджет кредитлары биргән

Россия Федерациясе бюджет системасының бюджет средстволары баш администраторларына һәм баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар, бюджет кредитлары, шулай ук юридик һәм физик затларга, индивидуаль эшкуарларга (әлеге статьяның 2 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып) әлеге бюджеттән акчалар бирелгән.

3. Контроль объектлары һәм аларның вазыйфаи затлары муниципаль финанс контроле органнарына муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәклे мәгълүматны, документларны һәм материалларны үз вакытында һәм түлы күләмдә тапшырырга, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затларына күрсәтелгән затларны контроль объектлары территорияләренә һәм урыннарына кертү рөхсәтен бирергә, аларның законлы таләпләрен үтәргә тиеш.

❷ Контроль объектларының әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән

мәгълүматны, документларны һәм материалларны муниципаль финанс контроле органнарына тапшырмавы яки вакытында тапшырмавы, шулай ук аларны дөрес булмаган мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшырмау, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затларының законлы эшчәнлегенә комачаулау Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән жаваплылык китерә.

50 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру ысуллары

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру методлары булып тикшерү, ревизия, тикшерү тора.

2. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында тикшерү астында аерым финанс һәм хужалық операцияләренең законлылығын документаль һәм фактта өйрәнү, бюджет (бухгалтерлык) исәбенең һәм бюджет хисаплылығының, контроль объектының билгеле бер чордагы эшчәнлегенә карата бухгалтерлык (финанс) хисаплылығының дөреслеге буенча контроль гамәлләр башкару аңлашыла.

Ул кылышында финанс һәм хужалық операцияләренең барлык жыелмасының законлылығын документаль һәм фактта өйрәнү, аларның бюджет хисаплылығында, бухгалтер (финанс) хисаплылығында чагылдырылуының дөреслеге һәм дөреслеге буенча контроль гамәлләр башкаруда чагыла.

Тикшерү, ревизия нәтижәләре акт белән рәсмиләштерелә.

3. Тикшерүләр федераль һәм күчмә тикшерүләргә, шул исәптән каршы тикшерүләргә бүленә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында камераль тикшерүләр астында бюджет хисаплылығы, бухгалтерлык (финанс) хисаплылығы һәм аның соравы буенча бирелгән башка документлар нигезендә муниципаль финанс тикшерүе органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

Күчмә тикшерүләр астында, муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла, алар барышында кылышында операцияләренең бюджет хисаплылығы, бухгалтер (финанс) хисаплылығы һәм беренчел документларның факттагы туры килү-килмәве билгеләнә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында очрашу тикшерүләре астында контроль объекты эшчәнлеге белән бәйле фактларны ачыклау һәм (яки) раслау максатларында күчмә һәм (яки) Федераль тикшерүләр кысаларында үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

4. Тикшерү астында әлеге нигезләмә максатларында контрольлек объекты эшчәнлегенең билгеле бер өлкәсе торышына анализ һәм бәя бирелә.

Тикшерү нәтижәләре бәяләмә белән рәсмиләштерелә.

51 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре булып тора:

жирлек бюджетыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен контролдә тоту ;

бюджет средстволары баш администраторларының бюджет хисаплылығын, жирлек бюджеты үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларның дөреслеген, тульялығын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшерү.

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контролль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органы тарафыннан тышкы муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда:

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контролль - хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә алар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә контроль һәм эксперт-аналитика чарапарын гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализ, тикшерү, мониторинг үткәрелә;:

контроль объектларына күрсәтмәләр, күрсәтмәләр җибәрелә;

финанс органнарына мәжбүринең бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамәләр җибәрелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алыш барыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе авыл җирлеге Советы карары белән билгеләнә.

52 Статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актларның, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзү һәм бирүгә таләпләрне билгели торган нигезләмәләренең үтәлеشن контролльдә тоту;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне, шулай ук җирлек бюджетыннан акча, муниципаль контрактлар биры турындагы шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне күздә тота торган хокукий актлар нигезләмәләрен үтәүне контролльдә тоту;

җирлек бюджетыннан акча биры турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын, шулай ук муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне контролльдә тоту;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) биры һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрне үтәү турындагы хисапларның, бюджеттән акча биры нәтижәлелеге күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәреслегенә контролль;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында каралган сатып алулар өлкәсендә контролль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру турында:

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, нәтижәләр, күрсәтмәләр һәм (яки) күрсәтмәләр җибәрелә;

финанс органына мәжбүр итүнен бюджет чарапарын куллану турында

хәбәрнамәләр жибәрелә;

административ хокук бозулар турындағы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындағы эшләр буенча эш алып барыла;

тикшерүләр, ревизия һәм тикшеренүләр үткәру өчен кирәклө экспертизалар билгеләнә (оештырыла);

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәклө булган мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында Россия Федерациясе законнары, дәүләт һәм башка закон тарафыннан саклана торган сер турында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларыннан даими файдалану мөмкинлеге барлыкка килә;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану турында судка дәгъвалар жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтененең норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке муниципаль финанс тикшерүе органнары эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшеренең федераль стандартларында каралған очракларда Эчке муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган ведомство хокукий актлар (стандартлар) чыгара ала.

53 Статья. Муниципаль финанс тикшерүе органнары күрсәтмәләре һәм курсәтмәләре

1. Әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органы тарафыннан контроль объектына жибәрелә торган һәм эчке муниципаль финанс тикшерүе органы компетенциясе кысаларында ачыкланган хокук бозулар турында мәгълүматны үз эченә алган документы һәм тапшыруда күрсәтелгән һәр бозу буенча таләпләр күрсәтелмәгән булса, аны кабул итеп көннән соң 30 календарь көн эчендә үтәлергә тиешле хокук бозуларның берсе аңлашыла.:

а) бозуларны бетерү турында һәм аның сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча чаралар күрү турында таләп;

б) бозу сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча аны бетерү мөмкин булмаган очракта чаралар күрү турында таләп.

2. Күрсәтмә астында әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органының, әлеге бозу нәтижәсендә гавами-хокукий белемгә китерелгән зыян суммасын билгеләү мөмкинлеге булганда, бозуларны бетерү яисә тапшыруда билгеләнгән срокта бетерү мөмкинлеге булмаган очракта, контроль объектына жибәрелә торган документы аңлана. Күрсәтмә гавами-хокукий белемгә китерелгән зыянны каплау буенча чаралар күрү турында күрсәтмәдә билгеләнгән срокта үтәү өчен мәжбүри булган таләпләрне үз эченә ала.

3. Эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшеренең федераль стандартлары белән билгеләнгән очракларда Эчке муниципаль финанс контроле органнары бюджет акчаларының баш администраторларына, гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органнарына, башка органнарга һәм оешмаларга күрсәтмәләр һәм күрсәтмәләрнен кучермәләрен жибәрә.

3.1. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнары күрсәтмәләре һәм күрсәтмәләре контроль объектларына «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнен контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7

февралендәге 6 - ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелә һәм жибәрелә.

3.2. Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы каары буенча Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы күрсәтмәсен үтәү срокы эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенең федераль стандартларында караган тәртиптә, ләкин контроль объекты мәрәжәгате буенча бер тапкырдан да артмаган күләмдә озайтылырга мәмкин.

4. Жирлеккә китерелгән зиянны каплау турында Эчке муниципаль финанс контроле органы күрсәтмәләренең үтәлмәве вәкаләтле вәкилнең муниципаль орган жирле администрациясенең муниципаль хокукий акты белән жирлеккә китерелгән зиянны каплау турында дәгъва гаризалары белән судка мәрәжәгать итүе өчен нигез булып тора.

5. Муниципаль финанс тикшерүе органы күрсәтмәләрендә һәм күрсәтмәләрендә эчке финанс тикшерүе һәм эчке финанс аудиты нәтижәләре буенча ачыкланган хокук бозулар турында, аларны бетерү шарты белән, мәгълүмат күрсәтелми.

7 бүлек. БЮДЖЕТ БОЗУ ҺӘМ МӘЖБҮР ИТҮНЕҢ БЮДЖЕТ ЧАРАЛАРЫ

54 статья. Бюджет бозу тәшенчәсе

1. Бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы), муниципаль заказчи тарафыннан кылышкан эшләр жирле администрация, финанс органы, бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) тарафыннан башкарылган бюджет бозу дип таныла:

а) Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган башка хокукий актлар нигезләмәләрен бозу;

б) Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча халыкка зиян китерүгә китергән гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне билгеләүче хокукий актлар нигезләмәләрен бозу;

в) жирлек бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын бозу;

г) муниципаль контрактлар шартларын бозу;

2. РФ БК 266.1 статьясындагы 2.1 пунктында күрсәтелгән бюджет процессында катнашуучыга карата бюджет чараларын куллану, тиешле нигезләр булган очракта, аның вазыйфаи затларын Россия Федерациисе законнарында караган җаваплылыктан азат итми.

55 статья. Мәжбүриләүнең бюджет чаралары

1. Мәжбүр итүнең бюджет чарасы РФ БК 30 бүлегендә караган бюджет бозу кылган өчен, муниципаль финанс тикшерүе органын мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамә нигезендә кулланыла.

2. Мәжбүр итүнең бюджет чараларына тубәндәгеләр керә::

Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетына Россия Федерациисе бюджет системасының бер бюджетыннан бирелгән акчалар суммасын бәхәссез кире кайтару;

Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетына Россия Федерациисе бюджет системасының бер бюджетыннан бирелгән акчалардан файдаланган өчен түләү суммасын бәхәссез түләттерү;

бюджет акчаларын вакытында кайтармаган өчен пеняларны бәхәссез түләттерү;

бюджетара трансфертларны (субвенцияләрдән тыш) бирүне туктатып тору (кыскарту).

3. Әлеге Нигезләмәнең 49 статьясында күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыга карата бюджет өлкәсендә закон бозу кылган бюджет чарасын куллану аны әлеге житешсезлекне бетеру вазыйфаларыннан азат итми.

4. Әлеге Нигезләмә максатларында бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамә астында муниципаль финанс контроле органының әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында карапган ачыкланган бюджет хокук бозулар турында һәм күрсәтелгән бозулар белән файдаланылган акчалар күләмнәре турында белешмәләр үз эченә алган документы аңлашила.

Контроль чарасы барышында әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында карапган бюджет бозуларын ачыклаганда, тышкы муниципаль финанс контроле органы контроль чарасы тәмамланганнан соң 30 календарь көненнән дә соңга калмыйча финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында белдерү жибәрә, ә мондый хәбәрнамәнең күчермәсен (аңа карата әлеге контроль чарасы үткәрелгән) бюджет процессында катнашучыга жибәрә.

Әлеге Нигезләмәнең 57-60 статьяларында карапган һәм күрсәтмәдә күрсәтелгән бюджет бозуын бетермәгән очракта, Эчке муниципаль финанс контроле органы, күрсәтмәне үтәү срогы тәмамланганнан соң 30 календарь көненнән дә артмаган вакытка, финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамәне, ә мондый хәбәрнамәнең күчермәсен (аңа карата тикшерү (ревизия) үткәрелгән бюджет процессында катнашучыга жибәрә.

Финанс органы таләбе буенча, мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү турында муниципаль финанс тикшерүе органы финанс органына мәжбүри итүнең бюджет чарапарын куллану турында аныкланган белешмәләр булган хәбәрнамәне запрос алынган көннән 30 календарь көненнән дә артмаска тиеш.

5. Әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында карапган мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турындагы карап финанс органы тарафыннан мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында хәбәр алынганнан соң 30 календарь көн эчендә кабул итепергә һәм күрсәтелгән карап кабул итепгәннән соң бер елга кадәр үтәлергә тиеш.

Финанс органы карапы буенча әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән мәжбүр иту чарасын үтәү срогы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы билгеләгән очракларда һәм шартларда озайтылырга мөмкин.

6. Бюджет чарапарын куллану белән беррәттән Россия Федерациясе законнарында карапган очракларда җаваплылык чарапары да кулланыла.

56 Статья. Мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану буенча финанс органы һәм Федераль казначылык вәкаләтләре

1. Финанс органы мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында караплар, күрсәтелгән карапларны үзгәрту (юкка чыгару) турында караплар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә мәжбүр итүнең бюджет чарапарын кулланудан баш тарту турында караплар кабул итә, шулай ук бюджет чарапарын куллану турында караплар, Федераль казначылыкка күрсәтелгән карапларны үзгәрту (юкка чыгару) турында караплар, тиешле карапларның күчермәләрен - муниципаль финанс контроле органнарына һәм контроль объектларына жибәрә.

2. Мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турындагы карапда бюджет

кагыйдәләрен бозу түрүнда хәбәрнамәдә, бюджет бозуын кылган контроль объектында курсәтелгән бюджет бозу, мәжбүр итү һәм аны үтәү срoclары түрүнда мәгълүмат булырга тиеш.

Финанс органы, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрүнда Карап кабул итү яки мәжбүр итүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту түрүнда Карап кабул итү максатларында, муниципаль финанс контроле органына, аны алғаннан соң 30 календарь көн эчендә, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрүнда хәбәрнамәдә булган белешмәләрне тәгәлләштеру түрүнда запрос жибәрергә хокуклы.

2. Федераль казначылық, финанс органы әлеге Тәртипнең 57 - 60 статьяларында караптан мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрүнда каарны, әлеге каарларны үзгәртү (юкка чыгару) түрүндагы каарны Финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә мәжбүр итү чараларын куллану түрүндагы каарларны, әлеге каарларны үзгәртү (юк итү) түрүндагы каарларны үтәүне үзгәртү (юкка чыгару) түрүнда каарны үтиләр.

57 статья. Бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау

1. Бюджет акчаларының максатчан файдаланылмавы жирлек бюджеты түрүндагы каарда, жыелма бюджет язмасы, бюджет язмасы, бюджет йөкләмәләре лимитлары, бюджет сметасы, шартнамәдә (килешүдә) яисә хокукый акт белән билгеләнгән максатларга тулысынча яисә өлешчә туры килми торган максатларда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджеты акчаларын жибәрү һәм акчалата йөкләмәләрне туләү таныла.

2. Максатчан билгеләнеше булган бюджетара трансферт чыганагы булган бюджет акчаларын максатсыз файдалану максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган акчалар суммасын кире кайтаруга яисә бюджетара трансферлар (жирлекнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне киметүгә кiterə.

58 статья. Бюджет кредитын кире кайтармау яисә вакытында кайтармау

Бюджет кредитын кире кайтармау йә вакытында кайтармау бюджет кредитының туләнмәгән калдыгы суммасын һәм Россия Федерациясе Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер өлеше күләмендә үз вакытында кире кайтармау һәм (яисә) бюджет кредиты бирелгән бюджетка бюджетара трансферлар (жирлекнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне туктатып торуга кiterə.

59 статья. Бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүне күчеру яисә вакытында күчерү

Бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүне күчеру йә вакытында күчermәү бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләү суммасын һәм аны вакытында күчermәгән өчен Россия Федерациясе Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер өч йөзлек күләмендәге пеняларын кире кайтаруга һәм (яисә) бюджетара трансферлар (жирлекнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне туктатып торуга кiterə., бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүнең түләнмәгән калдыгы суммасына.

60 статья. Бюджет кредиты бирү шартларын бозу

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетыннан бер бюджетка бирелгән бюджет кредити бирү шартларын бозу, шул исәптән күрсәтелгән акчаларны бирү өчен нигез булып торучы хокукий актта (шартнамәдә) каралган максатларга бюджет акчаларыннан файдалану бюджет кредити бирү шартларын бозып файдаланылган акчалар суммасын һәм (яисә) бюджетара трансфертлар бирүне туктатып тору (Жирлекнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләр һәм дотацияләр керми) чыгымнарын бәхәсsez түләтүгә китерә.

Жирлек башлығы

Жирлек

Е.Г.Николаева